

Mikko Ojainväli

Ekomatkailun tunnettuus ja kiinnostavuus kotimaan vapaa-ajanmatkailijoiden parissa

Opinnäytetyö

Kevät 2017

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Pk-yrittäjäys

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalouden koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Pk-yrittäjyys

Tekijä: Mikko Ojainväli

Työn nimi: Ekomatkailun kiinnostavuus ja tunnettuus kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa

Ohjaajat: Jenny Janhunen, Päivö Laine

Vuosi: 2018

Sivumäärä: 51

Liitteiden lukumäärä: 1

Tämän opinnäytetyön tutkimuksella selvitettiin ekomatkailun tunnettuutta ja kiinnostavuutta kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa. Toimeksianto tutkimukseen tuli yritykseltä, jonka tavoitteena on rakentaa ekokylä ekomatkailijoita varten, joten tutkimuksella selvitettiin ekomatkailun lisäksi myös ekokylään liittyviä seikkoja.

Tutkimusmenetelmä opinnäytetyössä oli kvantitatiivinen, ja tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, jota jaettiin sähköpostilla kahden yrityksen työntekijöille, sosiaalisessa mediassa tuttaville ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun intranetin välityksellä koulun henkilökunnalle sekä opiskelijoille. Opinnäytetyön teoriaosa koostuu matkailusta ja kestävästä matkailusta. Matkailuosuudessa käsitellään matkailuun liittyviä tilastoja, matkailun ympäristövaikutuksia sekä tulevaisuuden matkailua. Kestävään matkailuun liittyen tarkastellaan vastuullista matkailua, ekologista kestävyyttä ja ekomatkailua.

Tutkimukseen osallistui 189 henkilöä, joista 74 % oli naisia ja 26 % miehiä. Tutkimus osoitti, että ekomatkailu tunnetaan kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden keskuudessa ja sille on myös kiinnostavuutta. Vastaajista 80 % oli sitä mieltä, että ekomatkailu on hyvä matkailumuoto, ja heistä 97 % näki ekomatkailuun liittyvän ekokylän jokseenkin tarpeellisena.

Ilmastonmuutos, saasteet ja uusiutumattomien luonnonvarojen hupeneminen ovat synnyttäneet ajattelun muutoksen ekologisuuteen liittyen, myös matkailijoiden parissa. Ekomatkailu koetaan yhä tärkeämpänä, ja tulevaisuudessa sen merkitys kasvaa. Ekomatkailulle ei ole kuitenkaan yksiselitteistä määritelmää, mikä sinällään asettaa haasteen aiheen tutkimiselle.

Avainsanat: ekomatkailu, ekokylä, kestävä matkailu, ekologisuus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: SeAMK Business and Culture

Degree programme: Business Management

Specialisation: SME Business Management

Author: Mikko Ojainväli

Title of thesis: Domestic leisure travellers' interest in and awareness of ecotourism

Supervisors: Jenny Janhunen, Päivö Laine

Year: 2018

Number of pages: 51

Number of appendices: 1

The aim of the study conducted for this thesis was to measure domestic leisure travellers' interest in and awareness of ecotourism. The commission for the study came from a company whose goal is to build an eco-village for eco-tourists, and thus another aim of the study was to find out things related to an eco-village.

The method of study was quantitative, and it was conducted using a questionnaire distributed to the employees of two companies by email, to the author's friends and relatives over social media, as well as to the staff and students of Seinäjoki University of Applied Sciences by intranet. The theoretical section of the thesis consists of travel and sustainable travel. The section about travel involves travel-related statistics, the environmental impact of travel, and the future of travel. The section about sustainable travel includes responsible travel, ecological sustainability, and ecotourism.

The study involved 189 people, of whom 74 per cent were women and 26 per cent men. The study showed that ecotourism is well known among leisure travellers and there is also interest in it. Of the respondents, 80 per cent thought that ecotourism is a good form of travel, and 97 per cent out of them felt regarded an eco-tourism related eco village as necessary.

Climate change, pollution and the dwindling of unrenowable energy sources has brought about a change in attitudes regarding ecology, also among travellers. Eco-tourism is considered more and more important, and its importance will grow in the future. However, there is no unambiguous definition for ecotourism, which in itself poses a challenge for studying the subject.

Keywords: ecotourism, ecovillage, sustainable tourism, ecology

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo.....	5
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	7
1 Johdanto.....	8
2 Matkailu.....	11
2.1 Matkailu globaalina ilmiönä.....	11
2.2 Kotimaan matkailu.....	12
2.3 Vapaa-ajan matkailu.....	13
2.4 Matkailu ja ympäristö.....	14
2.5 Matkailu tulevaisuudessa.....	15
2.5.1 Jakamistalous.....	16
3 Kestävä matkailu.....	18
3.1 Vastuullinen matkailu.....	19
3.2 Ekologinen kestävyys.....	20
3.3 Ekomatkailu.....	21
4 Tutkimusmenetelmät.....	23
4.1 Tutkimuksen luotettavuus.....	24
5 Tutkimustulokset.....	26
5.1 Sosiodemografiset tekijät.....	26
5.2 Matkailun luonne.....	27
5.3 Kestävän matkailun tietoisuus.....	33
5.4 Ekomatkailun tunnettuus ja kiinnostavuus.....	39
6 Johtopäätökset.....	44
LÄHTEET.....	47
LIITTEET.....	51

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvaotsikkoluettelon hakusanoja ei löytynyt.

Kuvio 1. Matkailun kokonaiskulutus tuotteittain Suomessa v. 2007	12
Kuvio 2. Matkailijamäärän kehitys 1950–2030	15
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden naisten ja miesten jakauma ikäryhmissä.	26
Kuvio 4. Vastaajien jakauma maakunnittain.	27
Kuvio 5. Vastaajien vuotuinen matkailun määrä.	28
Kuvio 6. Vastaajien pääasiallinen matkailun kohde.	29
Kuvio 7. Vastaajien matkailun pääasiallinen tarkoitus.....	30
Kuvio 8. Vastaajien kotimaan vapaa-ajan matkailun sisältö.....	31
Kuvio 9. Välimatka kodin ja matkailukohteen välillä.	32
Kuvio 10. Vastaajien liikennöintiväline kotimaan vapaa-ajanmatkailussa.	33
Kuvio 11. Vastaajien kotioiloissa huomioidut ympäristöasiat.	34
Kuvio 12. Matka2018-messujen kyselyn tulokset (Kestävyys ja vastuullisuus matkailussa).....	37
Kuvio 13. Matkailukohteen ympäristövastuullisen toiminnan huomioiminen.	38
Kuvio 14. Vastaajien kiinnostuvuus ekoalueen vuokratonttia kohtaan.	41
Taulukko 1. Suomen kestävän elämäntavan yhteisö ry:n jäsenet.....	9
Taulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2016	13
Taulukko 3. Vastaajien vuotuisen vapaa-ajan matkailun osuus kotimaassa.....	30

Taulukko 4. Kotimaan vapaa-ajan matkailun kohde.....	32
Taulukko 5. Kestävää matkailua kuvaavat väittämät.	35
Taulukko 6. Väittämätaulukko (luonnonolosuhteet, kestävä matkailu, ilmastonmuutos, ekomatkailu).....	36
Taulukko 7. Vertaismajoituksen tärkeys matkailussa.....	38
Taulukko 8. Ekokylän sisältöä kuvaavat väittämät.	40

Käytetyt termit ja lyhenteet

Ekomatkailu	Ekomatkailu on vastuullista matkailua, jossa tähdätään luonnonvarojen kestäväan käyttöön, suojellaan ympäristöä sekä edesautetaan yhteisöllistä ja kulttuurillista toimintaa (Reilu matkailu, [viitattu 5.6.2018]).
Ekokylä	Kylä, joka edustaa elämäntapaa, jossa periaatteena kestävä kehitys sekä yhteisöllisyys ja jonka ekologisien suunnitteluratkaisujen tavoitteena on vähentää ympäristörasitusta (Gen – Finland, [viitattu 5.6.2018]).
Kestävä matkailu	Matkailua, joka on jokaisen saavutettavissa, taloudellisesti kannattavaa, eikä tuhoa ympäristöä ja paikalliskulttuuria (KESMA, [viitattu 6.6.2018]).
Vastuullinen matkailu	Vastuullisessa matkailussa viedään kestäväan kehityksen osa-alueita toiminnan tasolle konkreettisin teoin (Nylund, [viitattu 6.6.2018]).
Jakamistalous	Uusi taloudellinen ajattelutapa, jossa vajaan käytössä olevat hyödykkeet ja resurssit käytetään tehokkaasti omistamisen sijaan. Jakamistalous on yhteisöllistä toimintaa ja sen toteuttamista käytännössä mahdollistavat digitaaliset alustat ja applikaatiot (SITRA 2016a, [viitattu 7.6.2018]).
Biodiversiteetti	Biologisen elämän monimutaisuutta, jota tunnistetaan kolmella eri organisaatiosallalla: geeneissä, lajeissa ja elinympäristössä (Biodiversiteetti, [viitattu 5.6.2018]).
UNWTO	Vuonna 1975 perustettu maailman matkailujärjestö, johon kuuluu 157 jäsenmaata.
Visit Finland	Suomen matkailun edistämiskeskuksen markkinointikanava (Visit Finland, [viitattu 6.6.2018]).

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millainen matkailijoiden kiinnostus ekomatkailua ja ekokylää kohtaan on nykyhetkellä, sekä missä määrin kestävä ja vastuullinen matkailu on tunnettu kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa.

Opinnäytetyön aihe on ekomatkailu ja kiinnostus aiheeseen syntyi työharjoittelujakson aikana yrityksessä, jonka tarkoituksena on aloittaa ekomatkailutoiminta Etelä-Pohjanmaalla. Yrityksen ekoajattelu lähti viriämään jo vuonna 2011, jolloin yritys yhdessä paikallisen kunnan kanssa aloitti hankkeen, jonka tavoitteena oli rakentaa uusi järvi-alue virkistys- ja vapaa-ajan käyttöön yrityksen omistamalle metsätilalle. Tuolloin hankkeen toimintasuunnitelman alue nimettiin ”ekologisesti kestävään elämäntapaan innostava alueeksi”. Ekomatkailutoimintaa varten yritys on vuodesta 2012 alkaen rakentanut aluetta kaivamalla järveä alueelle. Järven lisäksi alueelle tulee vuokrattavia tontteja ekomökkejä varten. Alueen ekomökit ovat yksityismökkejä, mutta niitä voi myös jakaa kotimajoituksina muille matkailijoille. Alueesta on tarkoitus rakentaa ekokylä, jossa matkailijoilla on mahdollisuus vapaasti innovoida ja toimia yhteisöllisesti. Alueella tuotetaan uusiutuvaa energiaa sähköpaneelilla ja tuuliturbiineilla sekä lähiruokaa järvessä kasvatetuista kaloista ja kasvitarhassa tuotetuista kasviksista. Lisäksi alueen jätteet kierrätetään sisäisen kierron periaatteella. Näin alue toimisi omavaraisesti, resurssiviisaasti ja energiatehokkaasti.

Robert Gilmanin (1991, 10) mukaan yleisesti hyväksytty määritelmä ekokylästä on seuraavanlainen (Starke & Mastny 2010, 241):

Ekokylä on ihmisen tasolla toimiva, elämisen kaikki perustoiminnot sisältävä asuinalue, jossa ihmisen toiminta on sopusoinnussa luonnon kanssa ja jossa inhimillistä kehitystä tuetaan niin, että kylän jatkuvuus voidaan turvata rajattoman kauas tulevaisuuteen.

Euroopan ekokyläverkoston ([viitattu 12.4.2017]) verkkosivuilla todetaan, että ekokylät edustavat elämäntapaa, jonka periaatteena on kestävä kehitys ja niiden tavoitteena on vähentää ympäristörasitusta ekologisten suunnitteluratkaisujen avulla. Lisäksi ekokylissä toimitaan yhteisöllisesti.

Starke ja Mastny (2010) toteavat, että bruttokansantuotetta pidetään vaurauden mittarina, mutta sillä mitataan ainoastaan taloudellista pääomaa. Pääomamuotoja on muitakin, kuten ihmisten hyvinvointi ja onnellisuus, luonnonympäristön tila, yhteisöjen elinvoima ja lajiston monimuotoisuus. Yhteiskunnalla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta tietoisesti kehittää muita pääoman muotoja eheäksi kokonaisuudeksi niin, että ne korvaisivat taloudellisen vaurauden. Kulutusta ja materiaalivirtoja pienentämällä elämänlaatu voi pysyä entisellään ja jopa parantua. Tällaisten ajatusten soveltamista käytäntöön voidaan tutkia, opettaa ja havainnollistaa ekokylissä.

Suomen ekokyliä sekä muiden kestävään elämäntapaan pyrkivien yhteisöjen yhteistyötä sekä kestävä elämäntapaa ja yhteisöllisyyttä Suomessa edistää Suomen kestävä elämäntavan yhteisö ry (SKEY). Yhdistyksen yhteisöjäsenenä on tällä hetkellä kolmetoista yhteisöä ja ekokylää (SKEY, [viitattu 21.4.2017]). Taulukossa 1 on esitelty yhteisöt ja ekokylät sekä niiden sijainnit.

Taulukko 1. Suomen kestävä elämäntavan yhteisö ry:n jäsenet (SKEY, [viitattu 21.4.2017]).

	Sijainti
Bromarvin Ekokylä	Raasepori
Gaija Luomukylä	Ähtäri
Ihala	Lapinjärvi
Kangasalan yhteiskylä	Kangasala
Katajamäki	Vilppula
Keuruun ekokylä	Keuruu
Kivisalons yhteisökylä	Kuopio
Kurjen tila	Vesilahti
Linnanniittu	Vihti
Livonsaaren yhteisökylä	Naantali
Solbacka	Inkoo
Väinölä teosofinen yhteisö	Vilppula

Tämän selvitystyön toimeksiantajayritys on edennyt lupaavasti ekomatkailutoiminnan aloittamisessa ja ekokylän alueen rakentamisen suhteen, mutta ongelmaksi yrityksessä ilmeni, etteivät he olleet tehneet kartoitusta nykyhetken matkailijoiden kiinnostuksesta ekomatkailua kohtaan. Otin kyseisen ongelman tämän opinnäytetyöni tutkimusongelmaksi ja tein siitä selvityksen yritykselle.

Tutkimusongelmaksi siis muodostui ekomatkailun kiinnostavuus ja tunnettuus nykyhetken kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa. Koska ekologisesti kestävä matkailu on käsitteenä lähes sama kuin ekomatkailu, otin ekomatkailun tämän työn aiheeksi ja nimikkeenä käytän sitä myös myöhemmin tässä työssä. Myös aineiston keruussa käytetyssä kyselylomakkeessa käytetään nimikettä ekomatkailu.

Vaikka ekologisuuden ja ekomatkailun merkitys matkailussa on lisääntynyt niin matkailijoiden ympäristötietoisuus ja vastuullisuus ei välttämättä ole kohentunut. Tutkimuksen tavoitteena oli ensinnäkin selvittää kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden yleinen käsitys ympäristöasioista sekä vastuullisesta matkailusta. Toiseksi tutkimuksen tavoitteena oli selvittää kestävän matkailun sekä ekomatkailun tunnettuutta ja kiinnostavuutta kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa ja kolmanneksi tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa ekokylän kiinnostavuutta kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden parissa.

Tutkimusaineistosta rajasin opinnäytetyötäni koskemaan pääkysymystä:

- Kiinnostaako tämän päivän kotimaan matkailijaa ekomatkailu?

Lisäksi ekomatkailuun liittyen rajasin tutkimusaineistosta työhöni kolme tärkeintä alakysymystä seuraavasti:

- Ovatko matkailijat tietoisia kestävän matkailun tekijöistä?
- Huomioidaanko matkailussa vastuullisuus?
- Onko ekokylälle kysyntää?

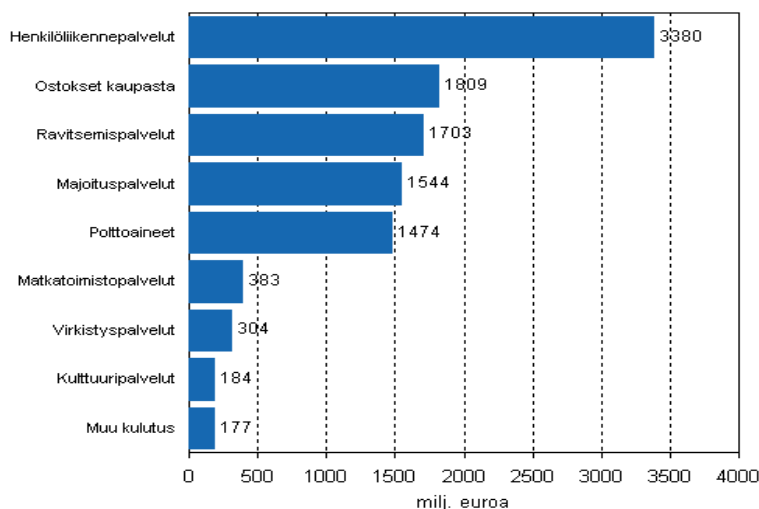
2 Matkailu

2.1 Matkailu globaalina ilmiönä

Matkailuksi määritellään toiminta, jossa ihminen matkustaa kotinsa ulkopuolella sijaitsevaan paikkaan ja viihtyy siellä yhtäjaksoisesti korkeintaan yhden vuoden ajan liikematkan, vapaa-ajanvieton tai muussa tarkoituksessa (Veijola, Iloa & Edelbeim 2013, 18).

Matkailu voidaan jaotella kolmeen ryhmään: kotimaan matkailu, maahan suuntautuva matkailu eli incoming-matkailu ja ulkomaille suuntautuva matkailu eli outgoing-matkailu (Pesonen, Mönkkönen & Hokkanen 2002, 10). Jokaisessa näissä ryhmässä voi olla kyseessä liikematkustaminen tai vapaa-ajan matkustaminen. Matkailija voi olla niissä joko päiväkävijä tai kohteessa vähintään 24 tuntia viipyvä matkailija.

Vuonna 2007 matkailun osuus Suomen bruttokansantuotteesta oli 2,3 prosenttia. Kuitenkin suhteellisesti suurempi elinkeino matkailu oli työllisyyden ja valtion verokertymän kannalta (Matkailustrategia vuoteen 2020, [viitattu 5.3.2017]). Elantonsa matkailutoimialalta sai 130 500 suomalaista, joka on 5,2 prosenttia työvoimasta ja valtion verotuloista 5,4 prosenttia oli lähtöisin matkailualalta. Kuvio 1 osoittaa, miten matkailuun Suomessa vuonna 2007 kulutettiin. Tuolloin kokonaiskulutus oli 11 miljardia euroa.

Kuvio 1. Matkailun kokonaiskulutus tuotteittain Suomessa v. 2007 (Suomen virallinen tilasto (SVT), [viitattu 13.4.2017]).

Matkailutilinpidon vuosien 2006 ja 2007 tiedot perustuvat kansantalouden tilinpidon tammikuussa 2009 julkaistuihin ennakkollisiin tietoihin (SVT 2009).

Vuonna 2012 Suomeen jäi ulkomaalaisten tuomaa rahaa yhteensä 4,4 miljardia euroa ja kun siihen lisätään kotimaan matkailun arvo, niin kokonaiskäynnän arvoksi tulee 13,3 miljardia euroa, joka on suurempi kuin esimerkiksi elintarviketeollisuuden tai pankkisektorin kysyntä. Vuoden 2007 ja 2012 välisenä aikana kysyntä on kasvanut 21 prosenttia. Valuuttatulojen lisäksi matkailu luo myös työpaikkoja. Vuonna 2014 matkailu työllisti 140 000 työntekijää. (Verhelä 2016, 3.)

Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisusta (KTM 2006, 13) käy ilmi, että kotimaan matkailu on Suomen kantava voima. Vuoden 2004 aikana kotimaan matkailijoita saapui majoitusliikkeisiin 6,8 miljoonaa, joista rekisteröityjä yöpymisvuorokausia heille kirjattiin yhteensä 12,2 miljoonaa.

2.2 Kotimaan matkailu

Tilastokeskuksen (SVT 2015) teettämän tutkimuksen mukaan kotimaassa tehtiin vuonna 2015 noin 6,4 miljoonaa vapaa-ajan matkaa ja niissä käytettiin maksullista majoituspalvelua, kuten hotelleita, mökkiä ja leirintäaluetta. Kasvua edellisvuoteen oli 8 prosenttia eli 481 000 matkaa. Innokkaimmin kotimaan hotelleissa ja vuokramökeillä matkailivat suomalaiset eläkeläiset, joiden matkailu kasvoi 26 prosenttia vuoden 2015 aikana. Ilmaismajoitusmatkaa, kuten omalle mökille tai matkaa sukulaisien ja tuttavien luo, tehtiin 19 miljoonaa matkaa. Ilmaismajoitusmatkojen määrä ei lisääntynyt edellisvuodesta. Tutkimuksesta käy ilmi myös henkilöautoilun suuri osuus kotimaan matkailussa. Henkilöauton kyydissä matkaa taitettiin lähes 80 prosenttia matkoista. Bussilla matkustaminen hieman lisääntyi ja juna- ja lentokone-matkustus pysyivät samana edellisvuoteen verrattuna.

2.4 Matkailu ja ympäristö

Verhelän (2016, 148) mukaan kestävä kehitys, ilmastonmuutos, vastuullisuus ja ympäristötietoisuus vaikuttavat yhä enemmän kuluttajien valintoihin. Hän katsoo, että matkailu on monella tapaa ympäristöstä riippuvainen ja toteaa, miten merkittäviä vetovoimatekijöitä erityisesti vapaa-ajan matkailussa ovat lähtöalueen ja kohdealueen väliset ilmaston ja luonnonolosuhteiden erot. Verhelä listaa matkailun ympäristövaikutuksia seuraavasti:

- Biodiversiteetin muutos (kasvi- ja eläinlajit)
- Eroosio (metsien hakkuu ja herkillä alueilla liikkuminen)
- Uusiutumattomien luonnonvarojen hupeneminen (polttoaineet, mineraalit)
- Saastuminen (melusaaste, ilmasto ja jätteet)

Globaali ilmastonmuutos on yksi hallitseva tekijä ympäristökysymyksiin liittyvissä keskusteluissa. Tyrväinen, Tolvanen ja Tuulentie (2013, 148) tuovat kirjoituksessaan esille matkailun ympäristövaikutusten aiempia tutkimuksia, joilla on selvitetty, kuinka matkailu itsessään kiihdyttää ilmastonmuutosta tuottamalla 4–10 prosenttia maailman kasvihuonepäästöistä. He tähdentävät sitä, miten tutkimuksista käy ilmi myös liikenteen merkittävä osuus päästöissä, joka on lähes 90 prosenttia matkailun aiheuttamista päästöistä, ja joista suurimpana päästötekijänä on lentoliikenne.

Myös Korhonen (2012, 16) on samoilla linjoilla matkailun vaikutuksesta ilmastonmuutokseen. Hän nostaa esille Davosissa Sveitsissä käydyn seminaarin, johon oli kokoontunut maailman matkailujärjestö UNWTO ja useita kansainvälisiä matkailun toimijoita. Seminaarissa todettiin matkailun tuottavan 5 prosenttia hiilidioksidipäästöistä, joista suurin osa syntyi matkailijoiden liikennöinnistä alueelle ja alueella.

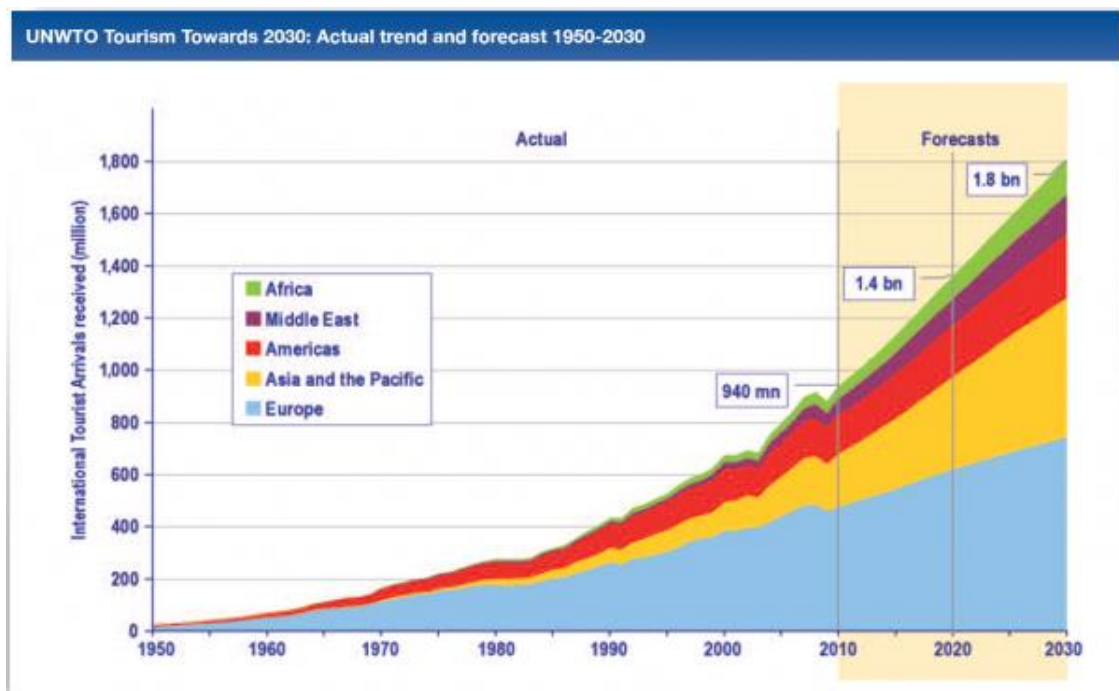
Borg, Kivi ja Partti (2002, 20) näkevät, että ympäristövastuullisuuden lisääntyminen, biodiversiteetin ja kestävä kehityksen tavoitteiden hyväksyminen jokapäiväisessä toiminnassa ohjenuoraksi, ovat arvojen ja asenteiden muutoksista merkittävin matkailuun vaikuttava tekijä.

Tätä tukee myös Rissan (2001, 175) esille tuoma Elinkeinoelämän valtuuskunnan EVA:n (2003) asenne- ja käyttäytymistutkimus, joka osoittaa, että yhä suurempi osa

kuluttajista arvostaa kestävän kehityksen tuotteita ja noin 70 prosenttia suomalaisista on ainakin periaatteessa valmis alentamaan elintasoaan saaste- ja ympäristö-ongelmien vähentämiseksi.

2.5 Matkailu tulevaisuudessa

Maailman taloudellisen tilanteen kohentamisessa matkailu on merkittävä työkalu, koska se on jatkuvasti kasvava elinkeino. Matkailualan kilpailukyvyyn sekä taloudellisen tuloksen kehittämisen varmistaa ymmärrys ja ennakointi tulevaisuuden matkailijan käyttäytymisestä. Maailman matkailujärjestö UNWTO on vuonna 2014 tehnyt vuoteen 2030 ulottuvan ennusteen matkailijamäärän kasvusta. Matkailun arvioitu lisääntyminen esitetään kuviossa 2. Ennakkotieto nähdään suurena apuna palvelutuotantoa ja matkailun infrastruktuuria suunnitellessa sekä koulutuksessa ja koulutettavien ammattilaisten osaamisen ja tason suhteen. (Verhelä 2016, 207.)

Kuvio 2. Matkailijamäärän kehitys 1950–2030 (UNWTO, [viitattu 14.6.2018]).

Turusen (2011, 92–93) mukaan kestävä kehitys on kasvanut matkailussa merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Hän korostaa, miten keskeiseksi toimintaa ohjaavaksi periaatteeksi ja toimintatavaksi se on muodostunut esimerkiksi matkailua kehitettäessä.

Borg ym. (2002, 20) ennakoivat, että matkailussa tulevat merkitykselliseksi palvelun sisältö, tarinat, historia ja tausta, niin kestävä kehitys nousee myös yhdeksi ydinarvoksi. Matkailijat hylkäävät kertakäyttöhyödykkeet ja suuntaavat mieluummin kestävän kehityksen mukaisille matkoille.

Lutbje ja Tarssanen (2013, 66) arvelevat, että tulevaisuudessa ilmastonmuutoksella voi olla vaikutusta elämysmatkailutottumuksiin siten, että muodostuu uusia elämän filosofioita sekä matkailukulttuuria niin eettisyyden kuin vastuullisuudenkin ympärille. Viimeaikaisista selvityksistä ilmenee, että incoming-matkailijat ovat yhä enemmän kiinnostuneet aidosta kulttuurista ja odottavat matkailuyritykseltä kestävän kehityksen toimintaa.

2.5.1 Jakamistalous

Lahti ja Selosmaa (2013, 81) näkevät jakamistalouden tienä kohti ekologista kestävyttä ja he katsovat jakamistalouden tarjoavan monitasoisen vastauksen yhteiskunnallisiin haasteisiin. Kirjassaan he nostavat esiin Shareable-verkkolehden kustantajan Gorenflon (2.11.2012) kirjoituksen jakamistaloudesta seuraavasti:

En usko, että on olemassa mitään muuta, joka voisi radikaalisti samaan aikaan sekä vähentää köyhyyttä että resurssien kulutusta, eli tehdä sen, mikä on välttämättä tehtävä tasapainottaaksemme globaalin yhteisön ja ilmaston.

Uusilla verkkoratkaisuilla voidaan palveluita, omaisuutta ja taitoja jakaa sekä vaihtaa yhä helpommin ja laajemmin kuin aikaisemmin, ja näin vajaakäytössä tai vapaana olevia resursseja saadaan tehokkaammin käyttöön. Jakosen ja Silvastin (2015, 163) mukaan jakamistalouden kehittyminen on muodostunut seuraavien seikkojen yhteisvaikutuksesta:

- Kulutuskäyttäytymisen kulttuurimuutos omistajuudesta käyttöoikeuteen.
- Teknologian kehitys on mahdollistanut uusia sosiaalisia verkostoja ja markkinapaikkoja.
- Huoli ympäristöasioista ja ekologisen kestävyuden merkitys lisäävät kuluttajien valmiutta resurssien käytön tehostamiseen ja kierrätykseen.
- Talouskriisit ovat nostaneet säästäväisyyttä ja siten luoneet painetta uusiokäytölle.
- Nykyisen sukupolven näkemys internetin tarjoamista mahdollisuuksista jakamisen liiketoiminnassa.

Osana Matkailun kasvun ja uudistumisen tiekartan 2015–2025 toimeenpanoa työ- ja elinkeinoministeriö (TEM 2016, 7) laati taustamuistion kotimajoituksesta Suomessa. Muistion mukaan matkailussa jakamistalous esiintyy majoituksessa, ruokailussa ja oheispalveluissa sekä kuljetuksessa. Majoituksessa jakaminen tarkoittaa yksityisasuntojen sekä huoneiden vuokraamista lyhytaikaisesti ja tällaista majoitusmuotoa kutsutaan kotimajoitukseksi.

Suomessa kotimajoitusta on esiintynyt aikaisemminkin, mutta viime vuosien aikana sen kasvu on ollut merkittävää digitalisaation ansiosta ja uusien välittäjäpalveluiden, kuten Airbnb myötä. Airbnb on maailmanlaajuinen kotimajoituksen välittäjäpalvelu ja huhtikuussa 2016 sillä oli Suomessa välityksessä 4400 kohdetta ja 3500 vuokranantajaa. Tulevaisuudessa kotimajoituksen kysynnän odotetaan kasvavan huomattavasti. (TEM 2016, 8–10.)

3 Kestävä matkailu

Maailman matkailujärjestön (UNWTO) mukaan:

Kestävän matkailun tulee käyttää ympäristöresursseja optimaalisesti, kunnioittaa paikallisyhteisöjen sosiaalikulttuurista ainutlaatuisuutta ja varmistaa niiden elinkelpoisuus, taloudellisesti pitkäaikaiset toimintaedellytykset, sekä tuottaa sosioekonomista hyötyä kaikille asianosaisille tasaisesti.

(Jokimäki & Kaisanlahti-Jokimäki 2007.)

Kestävässä matkailussa kohdealueen resurssit jaetaan ja kohdennetaan aikaisempiin käytäntöihin poiketen ja onnistuakseen se vaatii asenteiden muutoksia ja intressien yhteensovittamista, mutta myös teknologisia ja poliittisia ratkaisuja (Tyrväinen ym. 2013, 146).

Turunen (2011, 93) näkee kestävän matkailun resurssia sitovana ja taloudellisesti käyttökelpoisena matkailuna ja hän arvioi kestävän kehityksen matkailun antavan pohjaa myös tulevaisuuden matkailulle.

Kestävän kehityksen ja kestävän matkailun yleiset periaatteet ovat lähes analogisia. Kestävä kehitys määriteltiin ensimmäisen kerran YK:n Brundtlandin komission raportissa *Our Common Future* vuonna 1987. Kestävä kehityksen yleisiä periaatteita alettiin soveltamaan kestävään matkailuun vuonna 1992 pidetyn Rio de Janeiron YK:n ympäristö- ja kehityskokouksen UNCED jälkeen. Samaan aikaan matkailumarkkinoilla alkoi tapahtumaan yleisempääkin ”vihertymistä”, mikä on näkynyt matkailijoiden ympäristötietoisuuden kasvuna sekä eko- ja luontomatkailun kysynnän kasvuna. (Hemmi 2005, 75–76.)

Hemmin (2005, 110) mukaan kestävän matkailun yksi tukipilari on vastuullinen liiketoiminta. Matkailevien asiakkaiden ympäristötietoisuuden lisääntyminen, matkailun kansainvälistyminen ja globalisaatio ovat niitä tekijöitä, jotka pakottavat yrityksiä sopeutumaan uusiin ehtoihin. Aikaisempi uskomus siitä, että ympäristövastuullisuuden toteuttaminen aiheuttaisi yritystoiminnassa vain kustannuksia, ei sovellu nykyiseen yritysajatteluun. Ennemmin sen nähdään synnyttävän kustannussäästöjä

ja lisäksi se parantaa ympäristön tilaa, jonka seurauksena asiakkaan viihtyvyys lisääntyy, joka taas lisää yrityksen arvoa ja kilpailuetua.

3.1 Vastuullinen matkailu

Vastuullinen matkailu ja kestävä matkailu ovat niin käsitteellisesti kuin käytännössäkin lähellä toisiaan, mutta vastuullinen matkailu näkyy enemmän toiminnassa eli määriteltynä kestävä matkailu voi olla tavoite ja vastuullinen matkailu on se prosessi, millä tavoitteeseen päästään. (Veijola ym. 2013, 22.)

Matkailututkimuksen lukukirjassa Veijola ym. (2013, 22–23) esittävät matkailun vastuullisen prosessin toimivan viisiasteisena vastuullisuutena seuraavasti:

- *Sosiaalinen vastuullisuus.* Hyödyt matkailussa jakaantuvat eri osapuolten kesken mahdollisimman tasaisesti sekä matkailun haitalliset vaikutukset ovat mahdollisimman pieniä paikallisen yhteisöjen elämään.
- *Kulttuurinen vastuullisuus.* Paikallista kulttuuria sekä paikallisten asukkaiden arvoja kunnioitetaan matkailussa. Lisäksi matkailu edistää kulttuuriperinnön monimuotoisuutta.
- *Taloudellinen vastuullisuus.* Matkailu ei tähtää taloudellisen epätasa-arvon lisäämiseen, vaan pyrkii köyhyyden vähentämiseen. Matkailu ei myöskään aiheuta haittaa paikalliselle elinvoimaiselle elinkeinolle. Matkailualojen yritykset palkkaavat paikallisia asukkaita ja hankkivat tavarat sekä palvelut paikallisilta yrityksiltä.
- *Ekologinen vastuullisuus.* Matkailussa pyritään minimoimaan haitallisia ympäristövaikutuksia sekä luonnonvarojen tuhoamista.
- *Poliittinen vastuullisuus.* Oikeudenmukaisilla poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä edistetään poliittista vastuullisuutta ja siten vaikutetaan matkailun kokonaisjärjestelmään. Matkakohteen valinnalla voi matkailija kantaa poliittista vastuullisuutta.

Suomi on sitoutunut EU:n päätöksen mukaisesti vähentämään merkittävästi hiilipäästöjään seuraavien vuosikymmenien aikana. Visit Finland (Kestävä kehitys matkailuyrityksessä, [viitattu 15.4.2017]) korostaa vastuullisen toimintatavan merkitystä matkailuyritykselle ja suosittelee noudattamaan kestävän kehityksen periaatetta kaikissa toiminnan ulottuvuuksissa. Visit Finland toteaa myös, että matkailupalveluissa tärkeimpiä kestävyiden osoituksia matkailijoille ovat paikallinen työllistäminen, paikallisuus tuotteiden ja palvelujen käytössä, paikallisen väestön ja kulttuuriperinnön huomioiminen, vesi- ja energiatehokkuus ja jätehuolto.

3.2 Ekologinen kestävyys

Ekologisessa kestävydessä luontoa ja luonnonarvoja hyödynnetään ja käytetään niin, ettei aiheuteta kohtuutonta kuormitusta ja kulutus huomioidaan luonnon uusiutumiskyvyn mukaan (Verhelä 2016, 147).

Hemmi (2005, 77) mainitsee, että biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen on yksi kestävän kehityksen edellytys, koska useat ihmisen tarvitsemat tuotteet ja toiminnot ovat siitä riippuvaisia. Hän korostaa, että ekologinen kestävyys edellyttää niin maiden kuin yritystenkin toimia pysäyttää luonnonvarojen kuluttaminen ja lisäksi ekologisesti kestävän kehityksen toteutuminen vaatii ympäristön sekä kehityksen yhdentämistä päätöksenteossa, jotta päästään tuotannon määrällisestä kehityksestä siirtymään laadulliseen kehitykseen.

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston (SITRA 2016b) julkaisussa Megatrendit 2016, korostetaan teknologian avainasemaa tämän hetken ekologisen kestävyiden saavuttamisessa. Julkaisussa nostetaan esiin teknologisten ratkaisujen mahdollistavat päästövähennykset ja se, miten teknologiset ratkaisut palvelevat yksilötason kestävämpiä elämäntapoja ruuantuotannossa, asumisessa ja liikenteessä. Myös yhteisöllinen kulutus ja tuotanto, sekä virtuaalitodellisuuden luomat mahdollisuudet nähtiin julkaisussa edistävinä tekijöinä kestävään elämäntapaan.

3.3 Ekomatkailu

Tulevaisuudessa etenkin maaseudun kuluttajaryhmien arvioidaan kiinnostuvan ekologisuudesta. Tällaiset kuluttajaryhmät vaativat luonnon huomioon ottamista niin itseltään kuin kuluttamiltaan palveluiltaan. Maaseudusta innostuneita ryhmiä ovat ekoturistit, maalla harrastajat ja luomu-urbanit. Ekoturistit vaativat matkakohteiltaan vastuullisen ympäristön resurssien käytön lisäksi palveluita sekä paikalliskulttuuria. (AGON, [viitattu 10.4.2017].)

Novelli (2005, 248) näkee, että matkailualan käsitys kestävästä matkailusta on ajan myötä muuttunut ja siksi siitä on kehittynyt äkillinen kapean turismin markkinarako vaihtoehtona massaturismille. Tästä esimerkkeinä ovat laajalti levinneet ekomatkailu, vihreä matkailu, maaseutumatkailu ja luontomatkailu

Fennel ja Dowling (2003, 31) toteavat, että ekomatkailun kiinnostukselle ei näy heikkenemisen merkkejä, etenkin kun otetaan huomion maailmanlaajuinen siirtyminen pois alkutuotantoisen toimialan riippuvuudesta kohti palvelualoja. He näkevät ekomatkailun toimintaperiaatteen kehityksen riippuvan ilmiön vakaasta ymmärryksestä. Kaikki matkailun muodot eivät ole samanlaisia ja niitä ei tulisi kehittää eikä markkinoida samanlaisina. Ekomatkailusta ei kuitenkaan ole mitään lopullista ja yleisesti hyväksyttyä lausuntoa. Näin ollen määritelmäkysymys on edelleen sellainen, joka haittaa ekomatkailun kehityksen johdonmukaisuutta.

Vuoden 2017 maalliskuussa Booking.com julkaisi maailmanlaajuisen kestävästä matkailun asiakastutkimusraportin, joka tuo esille lupaavia ekologisia näkökulmia matkailussa, matkailijoiden ja majoitusten suhteen (Booking.com 2017). Tutkimukseen osallistui tuolloin 1000 vastaaja 11 maasta, joilla tuli olla vähintään yksi matkailu vuonna 2016, sekä lisäksi heillä tuli olla suunnitelmissaan yksi matka vuodelle 2017. Raportissa todetaan, että 65 % vastanneista haluaisivat seuraavalla matkailullaan majoittua ympäristöystävälliseen majoitukseen.

Juurielon verkkosivuilla (Juurielo, [viitattu 13.4.2018]) todetaan, ettei ekomatkailua ja siihen liittyvää majoitusta välttämättä tarvitse etsiä luonnosta, vaan se voi tapahtua myös kaupunkien hotelleissa, joissa ekologisesti vastuullinen toiminta on huomioitu tiukkoina toimina energian ja luonnonvarojen kulutuksessa sekä jätteiden

kierrätyksessä. Ekologisesti majoittava hotelli on sertifioitu pohjoismaisella Joutsen-ympäristömerkinnällä tai EU:n ympäristömerkinnällä. Ekohotelleista kertovalla Juurielion sivustolla tähdennetään, että Suomesta tällaisia ekohotelleja löytyy useita kymmeniä.

4 Tutkimusmenetelmät

Tässä tutkimuksessa tutkimusmenetelmänä käytettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusta, koska matkailijoiden suuren perusjoukon vuoksi se todettiin parhaaksi tavaksi kerätä aineistoa ja samalla haluttiin määrällistä suuntaa antavaa tilastoa mahdollisille jatkotutkimuksille. Täsmällistä havaintoyksiköiden otantaa ei pystytty suorittamaan kattavan perusjoukon vuoksi ja lisäksi kaikista matkailijoista tarvittavaa tietoa ei ollut saatavilla. Tutkimuksessa tyydyttiin harkinnanvaraiseen näytteeseen, johon valikoitui kahden yrityksen henkilökunta, Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijat sekä tuttavat Facebook-ympäristössä.

Tutkimuksen havaintoaineistoa kerättiin internetkyselylomakkeella, koska suurimmalla osalla otoksen jäsenistä on mahdollisuus internetin käyttöön. Tutkimusaineiston keruuta varten internetkyselylomake laadittiin Webropol-tiedonkeruuohjelmalla, jonka avulla toteutettiin myös internet - kyselyyn ohjaava linkki. Kysely testattiin kahdella henkilöllä omassa perhe- ja tuttavapiirissä sekä opinnäytetyötä valvovalla opettajalla. Kysely asetettiin julkiseksi 14.5.2017 ja Internetkyselyn linkki lähetettiin 15.5.2017 näytteeseen valittujen henkilöiden sähköpostiin. Linkkiä jaettiin myös tuttaville Facebook-sivustolla. Lisäksi kyselyyn ohjaava julkinen linkki laitettiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun intranetsivulle 15.5.2017. Sähköpostilla kyselyjä lähetettiin yhteensä 886 kpl, joista 3 kpl epäonnistui.

Vastauskadon minimoimiseksi kyselyn mukana lähetettiin vastausinnostusta herättävä saateteksti, jossa kerrottiin kyselyyn kuluva aika, miten vastaukset käsitellään anonymisti ja että kyselyyn vastaajat osallistuvat rahapalkinnon arvontaan. Lisäksi vastauskadon minimoimiseksi lähetettiin 17.5.2017 muistutusviesti kyselystä niille henkilöille, jotka kyselyyn eivät olleet vastanneet kahden vuorokauden kuluttua kyselyn lähetyksestä. Kyselylinkki oli avoinna ajalla 15.5.2017–19.5.2017. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 189 henkilöä, joista sähköpostiin lähetettyjen vastaajien määrä oli 86 henkilöä. Tavoitteeksi vastausprosentille sähköpostin kautta vastanneille asetettiin vähintään 15% ja kun kyselyn loputtua saadut vastaukset laskettiin, vastausprosentiksi saatiin vajaa 10 %. Facebookin ja intran kautta vastauksia saatiin 103 kpl, joten todellista vastausprosenttia on vaikea määrittää.

Empiirisen aineiston analysoinnissa tilastoanalysointia ja aineistosta saatujen tuloksien kuvaamista suoritettiin excel-taulukkolaskentaohjelmalla sekä Webropol-ohjelmalla.

Tutkimuskysymysten ja muuttujien mittaustason perusteella tutkimuksen analyysimenetelmäksi valittiin tilastollisesti kuvaava menetelmä, mutta menetelmässä ei toteutettu syvällisempää, kuten esim. yhteisvaihtelua tai riippuvuussuhteita selittävää analyysiä.

4.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimussuunnitelman laatimisessa ei riittävästi perehdytty tutkimuksen perusjoukon sekä otoskoon määrittämiseen ja näytettä (otosta) ei poimittu systemaattisella otannalla, joten se ei edusta kattavasti perusjoukkoa iän, sukupuolen ja asuinalueen suhteen.

Tutkimuksen kyselyssä joidenkin kysymysten kohdalla esiintyi satunnaisvirheitä, koska osittain vastausvaihtoehdot eivät olleet erottelukykyisiä, ja siksi ei kyetty mitata tutkittavia asioita kattavasti. Tällaisia virheitä tutkijan näkemyksen mukaan esiintyi kysymyksissä, joissa vastausvaihtoehtona oli ”En osaa sanoa”. Edellisen vastausvaihtoehdon kohdalla vastausprosentti nousi suhteettoman korkeaksi, joka kertoo sen, etteivät vastaajat joko ymmärtäneet kysymyksen sisältöä tai heille ei löytynyt sopivaa vastausvaihtoehtoa.

Kysymyksissä esiintyvät teoreettiset käsitteet pyrittiin mahdollisimman hyvin operationalisoimaan arkikielelle ja käsitteiden sisältöä selvennettiin vielä itse kysymyksissä. Lisäksi mitattavia muuttujia määriteltiin melko tarkasti, joten voidaan olettaa, että tutkittavilla oli selvä käsitys ajatuskokonaisuudesta ja siten suoritettut mittaukset olivat keskimäärin oikeita eli valideja.

Tutkimukselle ei kuitenkaan asetettu tiettyjä tarkkuusvaatimuksia ja resurssit riittävän suuren otoskoon keräämiseen olivat vähäiset, joten näyte ei edusta perusjoukkoa riittävän hyvin, eikä tutkimuksesta saatuja tuloksia voida pitää täysin luotettavina.

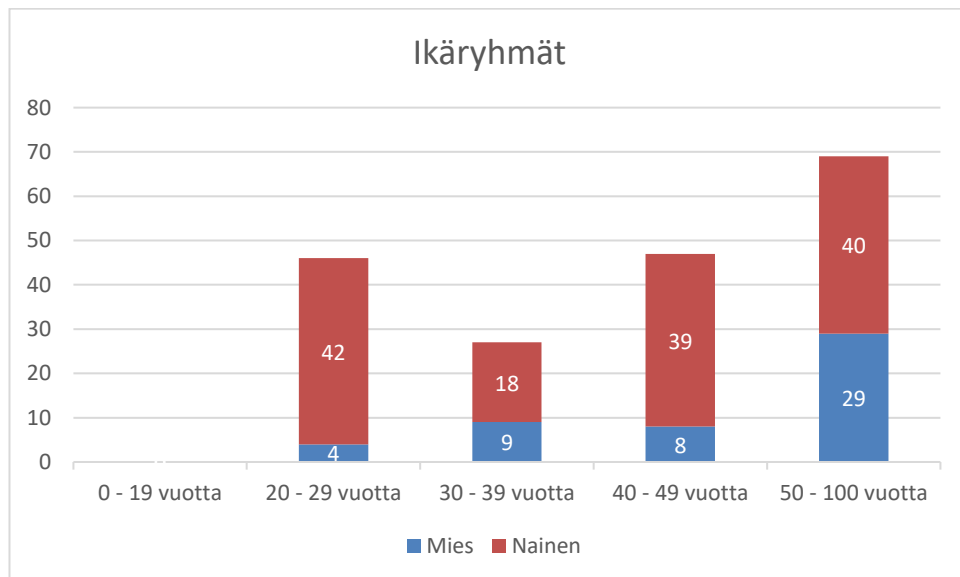
Tutkimus toteutettiin avoimena eli tarpeeksi informatiivisena tutkittaville. Sähköpostin kautta lähetetyn kyselyn mukana laitettiin saateviesti, jossa taattiin mahdollisille vastaajille heidän säilyminen anonyymina tutkimuksessa ja kerrottiin lyhyehköstä vastausajasta. Näin pyrittiin pienentämään vastauskynnystä, ja vähentämään vastauskatoa. Saateviestissä innostettiin vastaamaan myös luvattulla palkkiolla vastanneiden kesken. Sähköpostin välityksellä vastanneiden vastausprosenttia saatiin kasvatettua runsaalla kolmanneksella, kun vastaamattomille henkilöille vielä lähetettiin muistutusviesti kyselystä. Tutkimuksen vastausprosentti jäi kuitenkin suhteellisen pieneksi, joka osaltaan heikensi tutkimuksen kokonaisluotettavuutta.

5 Tutkimustulokset

5.1 Sosiodemografiset tekijät

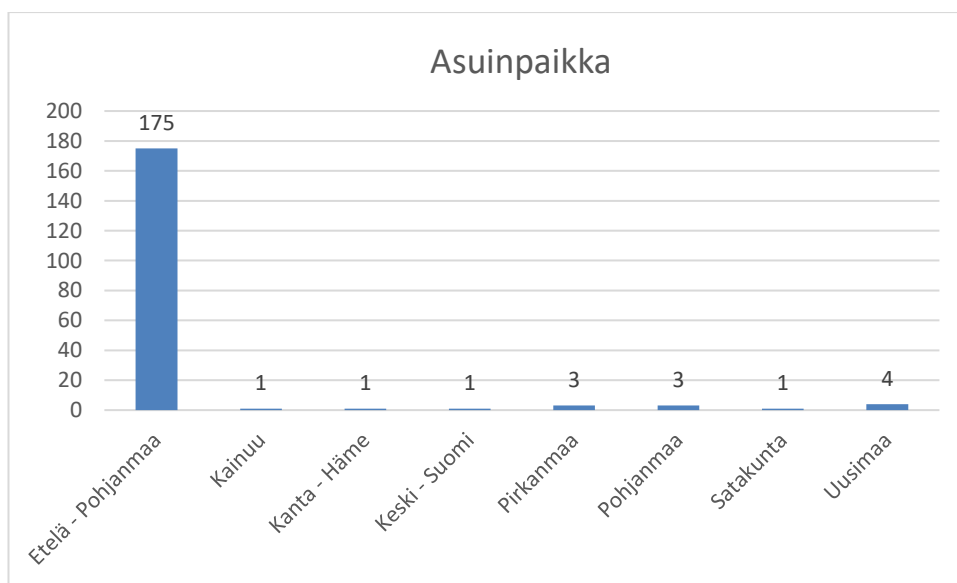
Tutkimuksessa havaintoyksikköjen eli henkilöiden sosiodemografisina tekijöinä ovat sukupuoli, ikä ja asuinkunta. Kyselyssä sukupuolta koskeva muuttuja on laadittu vastausvaihtoehdoiltaan dikotomiseksi eli saa kaksi arvoa, joista sukupuoli - identiteetti-arvo mies on luokiteltu arvoksi 2. Kyselyyn vastanneista (n = 189) yli puolet vastaajista (74 %) oli naisia ja noin neljäsosa (26 %) miehiä.

Kyselyssä ikäryhmät jaettiin neljään ryhmään, joista ikäryhmään 0–19-vuotiaat, ei vastaajia kuulunut yhtäkään. Ikäryhmässä 20–29 vuotta ja 40–49 vuotta vastanneita oli noin neljännes (25 %). Eniten (37 %) vastaajia kuului ryhmään 50–59 vuotta ja vähiten (14 %) ryhmään 30–39 vuotta. Luokitellun ikäryhmän jakauma esitetään kuviossa 3, josta myös käy ilmi kyselyyn vastanneiden naisten sekä miesten osuus ikäryhmittäin. Kyselyyn vastanneista naisia eniten (n = 42) kuului ikäryhmään 20–29 vuotta ja vähiten (n = 18) ikäryhmään 30–39 vuotta. Miehiä eniten (n = 29) kuului ikäryhmään 50–100 vuotta ja vähiten (n = 4) ikäryhmään 20–29 vuotta.

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden naisten ja miesten jakauma ikäryhmissä.

Vastaajien paikkakuntaa kysyttäessä vastanneista puolet (50 %) ilmoitti asuinpaikkakunnakseen Seinäjoen ja lähes neljännes (22 %) Kurikan. Ilmajoelta vastanneita oli 12 (6 %) ja Jalasjärveltä sekä Kauhavalta 5 (2 %). Kuortaneelta, Lapualta sekä Tampereelta, kustakin vastaajia oli 3 (1,6 %). Paikkakunnat, joista kyselyyn vastasi 2 (1%) henkilöä, ovat Alajärvi, Alavus, Helsinki Kauhajoki ja Vaasa. Yksittäiset vastaajat olivat Jokiosista, Kankaanpäästä, Karstulasta, Kauniaisista, Mustasaaresta, Soinista, Sotkamosta, Vantaalta, Virroilta, Ylistarosta ja Ähtäristä. Pylväskuvio 4 esittää kyselyn vastaajien jakauman maakunnittain ja siitä on nähtävillä, miten suurin osa (n = 175) vastaajista sijoittuu Etelä-Pohjanmaan maakuntaan.

Kuvio 4. Vastaajien jakauma maakunnittain.

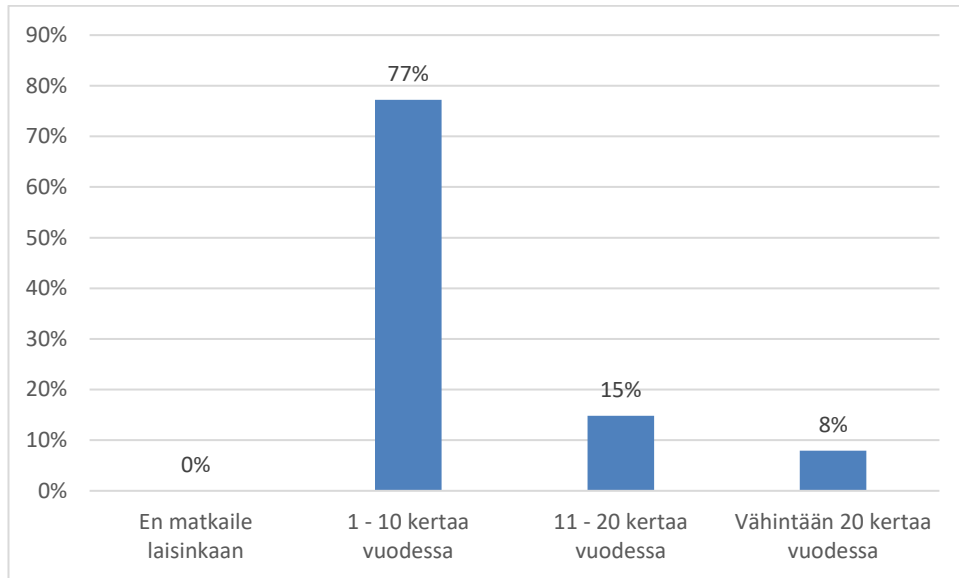
5.2 Matkailun luonne

Neljännän kysymyksen alussa avattiin vastaajille matkailijan määritelmä seuraavasti:

Matkailussa matkailijalla tarkoitetaan henkilöä, joka viettää vähintään yhden yön matkan kohteessa.

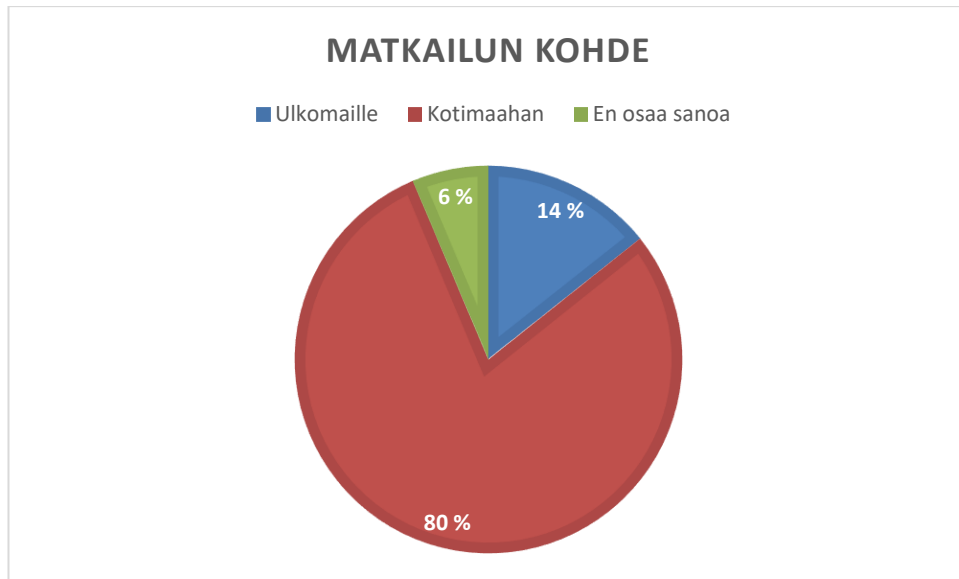
Tämän jälkeen vastaajille esitettiin kysymys siitä, kuinka paljon he yleisesti matkailivat. Kuvio 5 on nähtävillä vastaajien matkailun määrä vuodessa. Yli 77 % vastanneista (n = 146) ilmoitti matkailevansa 1–10 kertaa vuodessa. Vastaajista 28 eli

lähes kuudesosa (15%) ilmoitti matkustavansa 11–20 kertaa vuodessa ja 15 vastaajaa (8 %) ilmoitti matkustavansa vähintään 20 kertaa vuodessa. En matkaile lainkaan -vastauksia ei ollut yhtään.

Kuvio 5. Vastaajien vuotuinen matkailun määrä.

Seuraavalla kysymyksellä haluttiin selvittää, kohdistuuko vastaajien matkailu ulkomaille vai kotimaahan. Kuvio 6 osoittaa, että noin 80 % (n = 150) vastanneista ilmoitti vuosittaisen matkailunsa kohdistuvan pääsääntöisesti kotimaahan ja runsaan 14 % (n = 27) vastaajan matka kohdistui ulkomaille. Vastaajista 12 (6 %) ei osannut sanoa matkailun kohdetta.

Kuvio 6. Vastaajien pääasiallinen matkailun kohde.

Matkailun kohteen lisäksi kyselyllä selvitettiin matkailun pääasiallista tarkoitusta. Kuviosta 7 on nähtävissä, miten vastaajien kotimaan matkailun pääasiallinen tarkoitus on selkeästi vapaa-ajan matkailu. Vastaajista 83 % (n = 156) oli sitä mieltä, että matkailu liittyy vapaa-aikaan ja ainoastaan 4 % (n = 8) ilmoitti matkailuun liittyvän työsidonaisuuden. Runsas seitsemäsosa (13 %) koki matkailuun liittyvän, niin työ- kuin vapaa-aikaakin. Tuloksista selviää matkailun tapahtuvan pääosin vapaa-ajalla ja kohdistuvan kotimaahan.

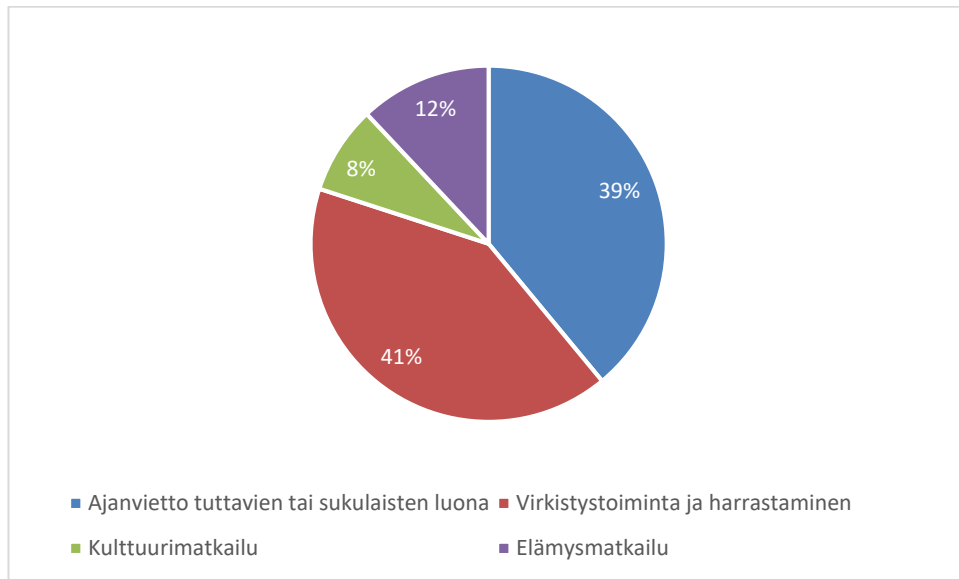
Kuvio 7. Vastaajien matkailun pääasiallinen tarkoitus.

Seuraavaksi kyselyssä tiedusteltiin vastaajien arviota siitä, millaisella prosenttiosuudella he arvioivat vapaa-ajan matkailunsa painottuvan kotimaan matkailuun. Taulukosta 3 on nähtävillä vastaajien jakauma. Vajaa 80% vastanneista oli sitä mieltä, että yli 50 prosenttia heidän matkailustaan kohdistuu kotimaahan. Noin 22 % vastanneista ilmoitti kotimaan matkailun liittyvän heidän matkailuun alle 50 prosenttisesti. Vastaukset ovat lähes identtiset edellisen kysymyksen vastauksiin, jossa selvitettiin, kohdistuuko vastaajien matkailu kotimaahan vai ulkomaille.

Taulukko 3. Vastaajien vuotuisen vapaa-ajan matkailun osuus kotimaassa.

	N	Prosentti
1–25%	21	11,1%
26–50%	20	10,6%
51–75%	57	30,2%
76–100%	91	48,2%

Kotimaan vapaa-ajan matkailun sisältöä tiedusteltiin kyselyssä vaihtoehdokysymyksellä. Vaihtoehtoiksi vastaajille annettiin ajanvietto-, virkistys-, kulttuuri- ja elämysmatkailu. Piirakkakuviosta 8 nähdään miten 80 % (n = 151) oli sitä mieltä, että heidän osaltaan kotimaan vapaa-ajan matkailu, on ajanviettoa tuttavien tai sukulaisten luona (39 %) sekä virkistystoimintaa ja harrastamista (41 %). Runsas 20 % (n = 38) valitsi vaihtoehtoista kulttuuri- ja elämysmatkailun, josta kulttuurimatkailun piiriin kuului 8 % vastanneista.

Kuvio 8. Vastaajien kotimaan vapaa-ajan matkailun sisältö.

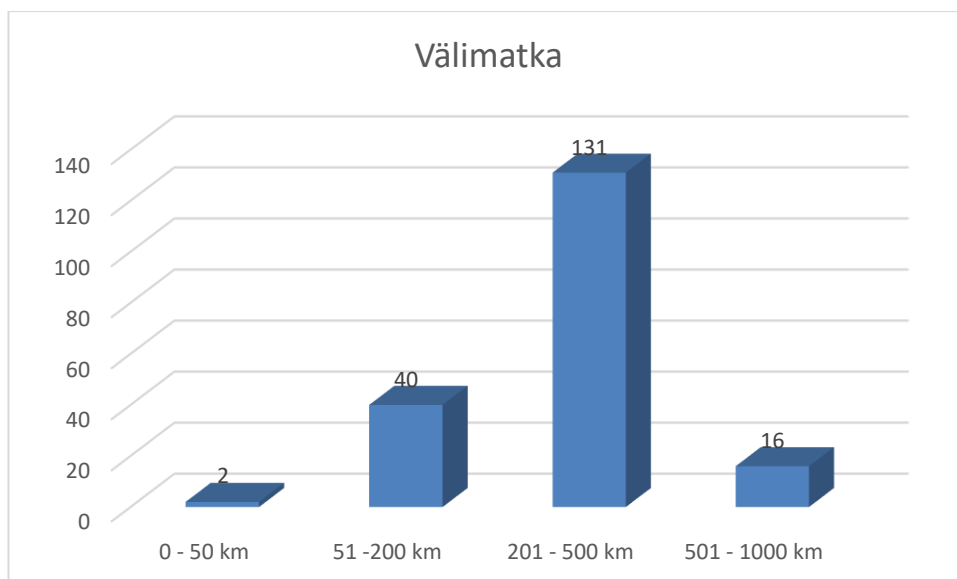
Kyselyyn vastanneiden vapaa-ajanmatkailu kotimaassa kohdistui hieman enemmän kaupunkiin kuin maaseudulle. Taulukko 4 osoittaa, miten kaupunkimatkailua toteutti 47,1 % (n = 89) ja maaseutumatkailua 34,9 % (n = 66) vastanneista. Lähes viidennes (18 %) ei osannut sanoa kohdistuuko heidän matkailu vain kaupunkiin, tai vain maaseudulle. Näin suuri määrä vastaajista, jotka valitsivat vaihtoehdon ”En osaa sanoa”, kertoo tutkijan mukaan vastausvaihtoehtojen puutteellisuudesta. Osa vastaajista voi vapaa-ajanmatkallaan matkaila niin maaseudulla kuin kaupungissakin.

Taulukko 4. Kotimaan vapaa-ajan matkailun kohde.

	N	Prosentti
Kaupungissa	89	47,1 %
Maaseudulla	66	34,9 %
En osaa sanoa	34	18 %

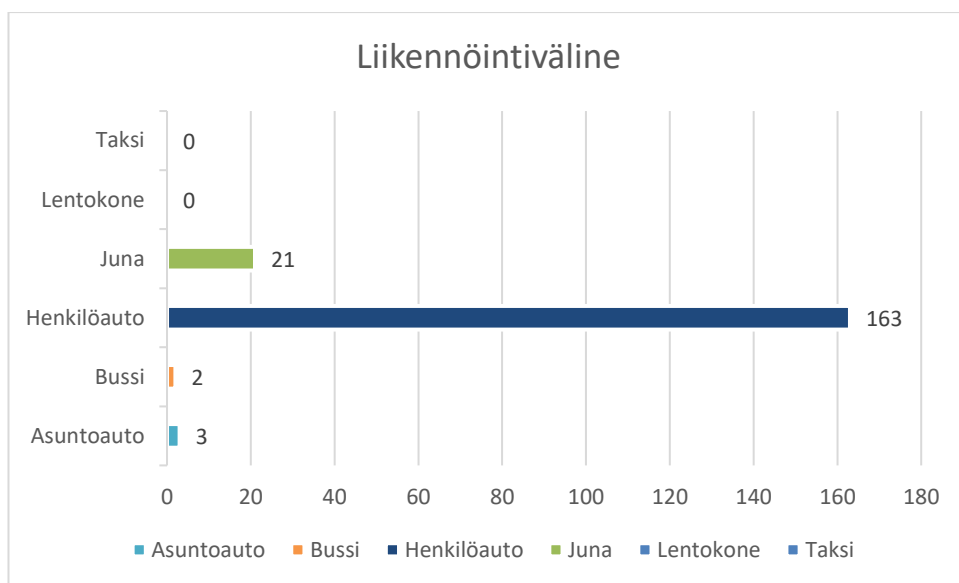
Parhaaksi majoitus muodoksi kotimaan matkailussa vastaajien mielestä osoittautui hotellimajoitus (56 %) ja vain runsas 3 % (n = 6) koki parhaaksi majoitusmuodoksi asuntoauton ja asuntovaunun sekä telttamajoituksen. Mökkimajoituksen kannalla oli 41 % (n = 77) vastanneista. Telttamajoituksen valitsi ainoastaan yksi henkilö. Tutkimusta tukee Suomen virallisen tutkimuskeskuksen (SVT 2015) tekemä tutkimus, jossa todetaan kotimaan matkailussa matkailijoiden eniten käyttävän majoitusmuotonaan hotelli- ja mökkimajoitusta.

Matkailussa kodin ja matkakohteen kohtuullisena välimatkana vastaajat pitivät 201–500 km (kuvio 9). Tätä mieltä oli 131 (70 %) vastaajaa. Vajaa neljännes (21 %) piti kohtuullisena välimatkana 51–100 km ja noin kymmenesosa (8,5 %) koki hyväksi välimatkan 501–1000 km. Vastauksista yllättävin huomio liittyi lyhyen matkan (0–50 km) kiinnostukseen, koska sen kokivat kohtuulliseksi ainoastaan 1 % (n = 2) vastanneista.

Kuvio 9. Välimatka kodin ja matkailukohteen välillä.

Kuviosta 10 on nähtävillä liikennöintivälineiden osuus matkailussa. Eniten kodin ja matkailukohteen välistä liikennöintiä suoritetaan omalla autolla. Vastaajista 163 (86 %) ilmoitti matkailevansa omalla autolla. Vähiten matkailua suoritettiin lentokoneella sekä taksilla (0 %). Noin joka kymmenes (n = 21) matkailija suoritti matkailua junalla ja bussi- sekä asuntovaunumatkailua käytti runsaat 2 % (n = 5) matkailijoista. Saatujen tulosten perusteella voidaan päätellä matkailun enimmältään kohdistuvan pitkähkön matkan päähän kotoa ja pääosin matkailua suoritetaan omalla autolla. Saatut tulokset vastaavat Suomen virallisen tutkimuskeskuksen (SVT 2015) tilaston tuloksia, jossa matkailussa henkilöauton käyttöaste oli lähes 80 %.

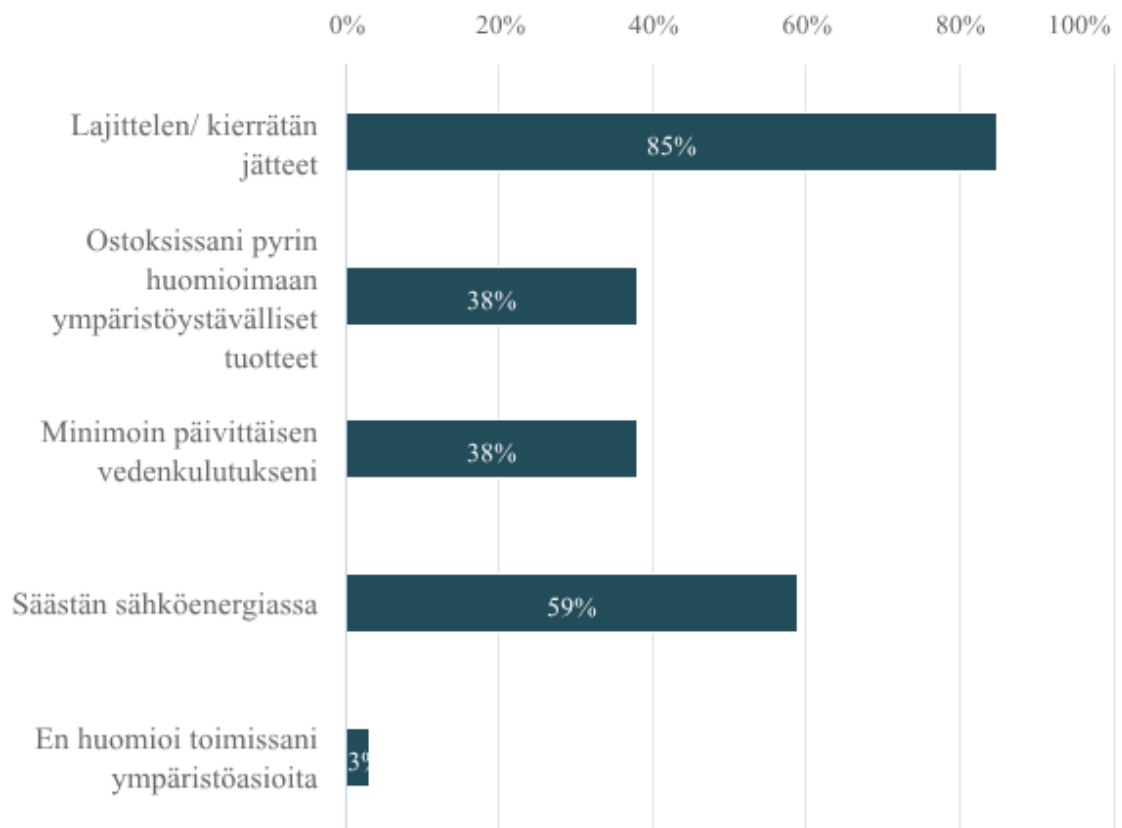

Kuvio 10. Vastaajien liikennöintiväline kotimaan vapaa-ajanmatkailussa.

5.3 Kestävän matkailun tietoisuus

Kyselyssä haluttiin selvittää myös matkailijoiden kiinnostus ympäristöasioihin kotioloissa. Tämän selvityksen avulla voitiin arvioida kotilojen ympäristöajattelun suhdetta ympäristöajatteluun matkailussa. Kyselyssä annettiin vaihtoehtoisiksi vastaajien kodeissa huomioitavat ympäristöasiat, kuten lajittelu/ kierrätys, ympäristöasioiden huomiointi ostoksissa, sekä energian säästötoimet.

Kuviosta 11 käy ilmi, että tärkeimpänä ympäristötekona kodeissa oli ylivoimaisesti (85 %) jätteiden lajittelu/ kierrätys. Vastaajista 111 (59%) säästi sähköenergiassa ja vajaa puolet (38 %) minimoi vedenkulutustaan sekä huomioi ympäristöasiat ostoksissaan. Pieni osa vastaajista (3 %) ei taloudessaan huomionnut ympäristöasioita lainkaan. Tuloksista voidaan todeta, että suurimmalla osalla vastaajista ympäristöajattelu kotiloissa näkyy myös selvinä tekoina. Matkailussa ympäristöteot jäävätkin vähäisemmälle, kun tarkastellaan matkailussa henkilöautolla liikennöintiä, jota yli 80 % matkailijoista suorittaa.

Kuvio 11. Vastaajien kotiloissa huomioidut ympäristöasiat.

Matkailijoiden kestävän matkailun tietämystä haarukoitiin kyselyssä neljällä väittämällä (taulukko 5). Kuudesosa eli noin 13,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että hyvin suunniteltu matka on kestävää matkailua. Väittämän ”Kestävä matkailu tarkoittaa useamman viikon matkailua” valitsi yksi vastaaja (0,5 %) ja väittämän ”Kestävä matkailu tarkoittaa useita tehtyjä matkoja vuodessa”, valitsi myös yksi vastaaja. Suurin osa (85,7 %) vastaajista valitsi väittämän ”Kestävässä matkailussa huomioidaan luonto ja ympäristötekijät”.

Taulukko 5. Kestävää matkailua kuvaavat väittämät.

Väittämä	N	Prosentti
Kestävä matkailu tarkoittaa useamman viikon matkailua	1	0,5%
Kestävä matkailu tarkoittaa useita tehtyjä matkoja vuodessa	1	0,5%
Kestävässä matkailussa huomioidaan luonto ja ympäristötekijät	162	85,7%
Hyvin suunniteltu matkailu on kestävää matkailua	25	13,2%

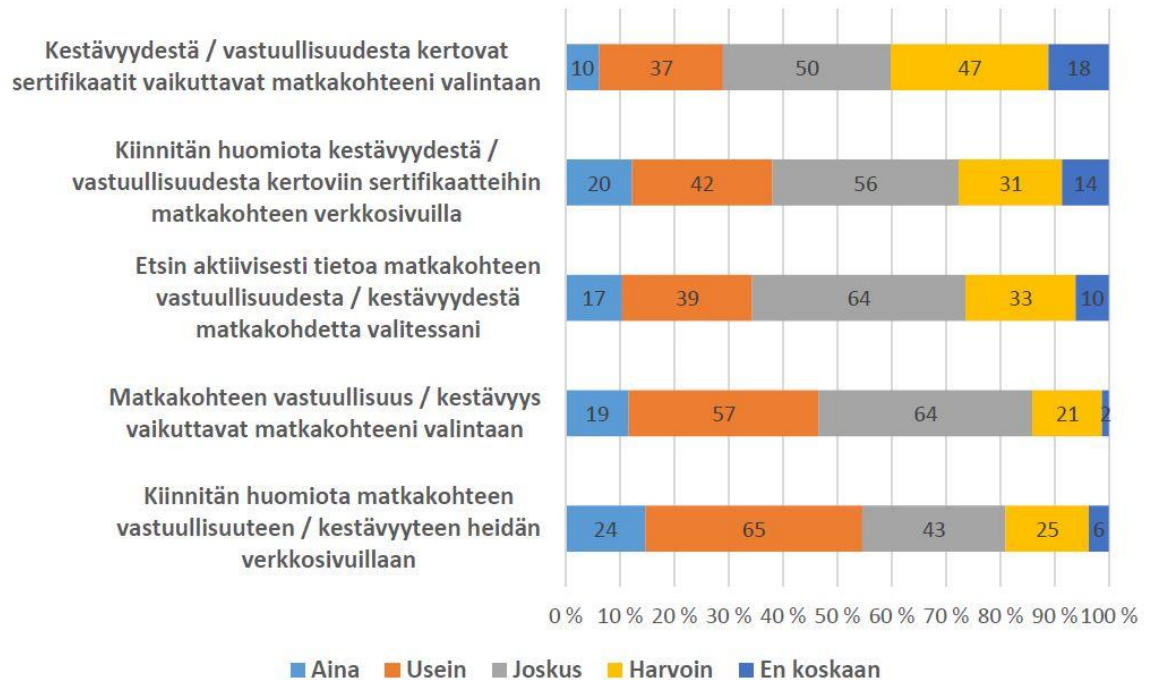
Luonnon ja ympäristövastuullisuuden merkitystä matkailussa, ilmastonmuutoksen vaikutusta matkailuun ja ekomatkailun merkittävyyttä matkailussa tiedusteltiin vastaajilta myös neljän väittämän avulla. Taulukosta 6 nähdään, miten vastaajat olivat pääasiallisesti ”jokseenkin samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä” jokaisen väittämän kohdalla. Suurinta vastauksien hajontaa oli väittämässä, jossa tiedusteltiin luonnonolosuhteiden merkitystä matkailukohdetta valittaessa. Tämä em. väittämä oli jokseenkin harhaanjohtava, koska vastaajalla on mahdollisuus kokea luonnonolosuhteet ilmastollisesti kuin myös ympäristöllisesti, joten kysymyksen epäselvyys toi vastauksiin hajontaa. Vastaajista ainoastaan kolme (1,6 %) oli täysin eri mieltä siitä, että ympäristövastuullinen matkailija edistää kestävää matkailua. Yli 80 % (n = 151) vastanneista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että ympäristöä säästävän ekomatkailun merkitys kasvaa tulevaisuudessa. Vajaa 6 % (n = 11) vastaajista ei kokenut ilmastonmuutosta vaikuttavana tekijänä matkailussa. Vastauksista saatu suhteellinen keskiarvo 4.13 kertoo vastaajien kokonaisuudessaan kokevan luonnon

ja ympäristövastuullisuuden sekä ilmastonmuutoksen merkityksellisiksi tekijöiksi matkailussa ja lisäksi vastaajilla on suhteellisen vahva käsitys siitä, että ekomatkailu kasvaa tulevaisuudessa.

Taulukko 6. Väittämätaulukko (luonnonolosuhteet, kestävä matkailu, ilmastonmuutos, ekomatkailu).

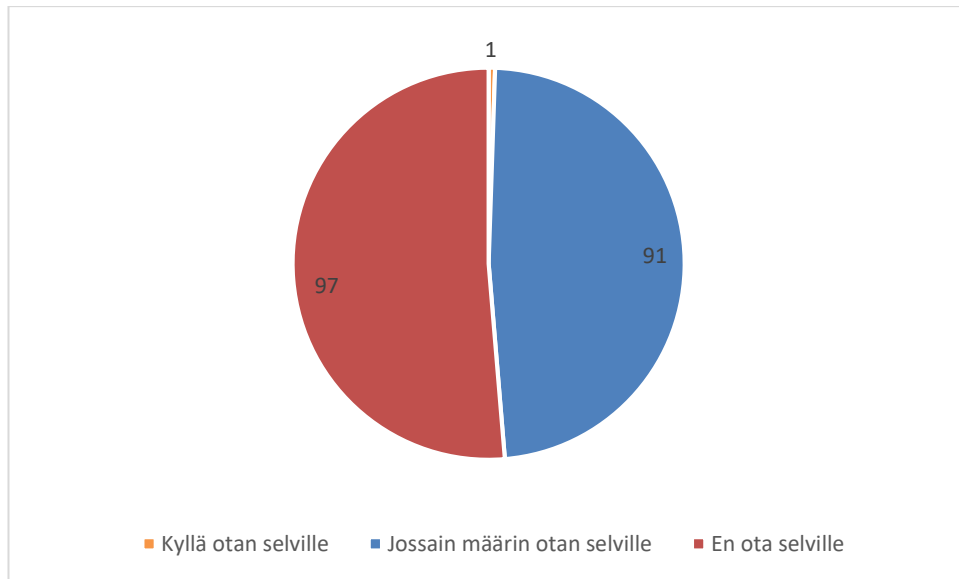
Väittämä	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Matkailukohteen luonnonolosuhteilla on suuri merkitys matkaa valittaessa	4	15	42	76	52	189	3,83
	2,1%	7,9%	22,2%	40,2%	27,5%		
Ympäristövastuullinen matkailija edistää kestävä matkailua	3	0	19	71	96	189	4,36
	1,6%	0%	10,1%	37,6%	50,8%		
Matkailulla on vaikutus ilmastonmuutokseen	4	7	27	69	82	189	4,15
	2,1%	3,7%	14,28%	36,5%	43,4%		
Ympäristöä säästävän matkailun (ekomatkailu) merkitys kasvaa tulevaisuudessa	1	5	32	72	79	189	4,18
	0,5%	2,7%	16,9%	38,1%	41,8%		
Yhteensä	12	27	120	288	309	756	4,13

Blogikirjoituksessaan Pasanen (19.3.2018) tuo esiin Itä-Suomen yliopiston matkailualan opetus- ja tutkimuskeskuksen, tammikuussa Matka2018-messuilla toteutetun kyselyn, jolla kartoitettiin messukävijöiden näkemystä kestävyden ja vastuullisuuden osalta matkailussa. Kyselyyn osallistui 164 messukävijää ja heistä 64 % oli naisia ja 35 % miehiä. Kyselystä selviää, että suomalaiset matkailijoina ovat kiinnostuneita vastuullisesta matkailusta ja he ottavat selvää matkailukohteen vastuullisuudesta/ kestävydestä matkailukohdetta valitessaan (kuvio 12).

Kuvio 12. Matka2018-messujen kyselyn tulokset (Kestävyys ja vastuullisuus matkailussa)
(Pasanen 19.3.2018).

Tässä tutkimuksessa vastuullisuutta matkailussa kartoitettiin kysymällä vastaajilta, selvittivätkö he ennakkoon matkaa varattaessa, miten ympäristövastuullinen toiminta matkailukohteensa huomioidaan. Kuvio 13 kuvaa tästä tutkimuksesta saatuja tuloksia. Vastaajista 48 % (n = 91) otti jossain määrin selville matkailukohteen ympäristövastuullista toimintaa. Lähes saman verran (51 %) ei ottanut laisinkaan selville ja ainoastaan yksi vastanneista ilmoitti ottavansa selville ympäristövastuullisen toiminnan matkailukohteessa. Tutkijan näkemyksen mukaan tästä tutkimuksesta saadut tulokset ovat päinvastaisia Matka2018-messuilla tehtyyn tutkimukseen, mikä asettaa uuden kysymyksen sille, onko käsitteet vastuullisuus ja kestävyys sisällöltään täysin selviä matkailijoille, tai onko tässä kysymyksessä esitetty ympäristövastuullisuus liian abstrakti käsite, kun tutkitaan matkailukohteen vastuullisuuden kokonaisuutta.

Kuvio 13. Matkailukohteen ympäristövastuullisen toiminnan huomioiminen.

Jakamistaloudessa vertaismajoitus eli kotimajoitus on ollut kasvava trendi jo jonkin aikaa. Vertaismajoituksessa matkailijoille tarjotaan majoitukseen koteja tai osaa kodista. Kyselyssä tiedusteltiin matkailijoiden mielipidettä siitä, miten tärkeänä he pitivät kotimajoituspalvelua. Erittäin tärkeänä tai jonkin verran tärkeänä kotimajoitusta piti 57 % (n = 108) vastanneista ja runsas neljännes (25,9 %) vastanneista ei pitänyt toimintaa tärkeänä palveluna. Merkittävä osa (16,9 %) vastanneista ei osannut määrittää kotimajoituksen tärkeyttä tai heillä ei ollut kiinnostusta kyseistä palvelua kohtaan. Taulukossa 7 on tarkemmin esillä mielipiteiden jakauma määrällisesti (n) ja prosentuaalisesti.

Taulukko 7. Vertaismajoituksen tärkeys matkailussa.

	N	Prosentti
Erittäin tärkeänä	6	3,1 %
Jonkin verran tärkeänä	102	53,9 %
En näe tärkeänä palveluna	49	25,9 %
En osaa sanoa	32	16,9 %

5.4 Ekomatkailun tunnettuus ja kiinnostavuus

Seuraavan kysymyksen alussa avattiin ekomatkailun määritelmää seuraavasti:

”Ekomatkailu on mitä tahansa matkailua, jossa tuotannossa ja kulutuksessa otetaan huomioon ympäristövastuullisuus ja kestävä kehitys”.

Nyt kun ekomatkailun määritelmä oli tiedossa, haluttiin vastaajilta tietää heidän kiinnostuksensa ekomatkailua kohtaan. Vastaajista 39 eli viidennes oli sitä mieltä, ettei heitä kiinnosta ekomatkailu, kun taas 150 vastaajaa (80 %) oli kiinnostunut ekomatkailusta. Kyselyn tässä kohtaa ”kyllä-” ja ”ei-vastauksilla” vastaajat rajattiin kahteen ryhmään. Ne vastaajat, jotka vastasivat kielteisesti, eivät jatkaneet kyselyssä eteenpäin. Heillä oli kuitenkin mahdollisuus antaa avoin mielipide sekä mahdollisuus jättää yhteystiedot arvontaa varten. Tässä avoimia mielipiteitä seuraavasti:

”Ekomatkailu tuo tämän hetkisen tietämykseni perusteella mieleen lähinnä metsä retkeilyn”.

”Niille varmasti hyvää ketkä kokevat ympäristö asiat korostetun tärkeiksi”.

”Olemassa olevaa matkailutarjontaa on hyvä kehittää ympäristöä huomioivaksi MUTTA pääasiallinen ongelma on ensi sijassa aikaansaada matkailua yleensä. Eli ensin hyviä suosittuja kohteita ja liikevaihtoa”.

Ekomatkailuun myönteisesti vastanneet henkilöt (n = 150) jatkoivat seuraavaksi väittämiin, joilla haluttiin selvittää vastaajien mielipidettä ekokylään liittyvissä seikoissa, kuten luonto, vesistö, energia, yhteisöllisyys, lähiruoka ja jätteiden käsittely. Väittämiin vastaajilla oli mahdollisuus antaa oma käsityksensä valitsemalla 5-portaisesta asteikosta, 1 = täysin eri mieltä . . . 5 = täysin samaa mieltä. Asteikossa vaihtoehto 3 katsottiin vastaukseksi ”ei samaa mieltä eikä eri mieltä”. Väittämien kielteisten ja myönteisten vastausten prosenttiosuudet arviointiin siten, että kielteisiksi vastauksiksi määriteltiin ”täysin eri mieltä” ja ”eri mieltä” kun taas myönteisiksi vastauksiksi katsottiin ”samaa mieltä” ja ”täysin samaa mieltä”. Kaikkien seitsemän väittämän yhteenlaskettujen kielteisten vastausten määräksi saatiin 60 kun taas myönteisten vastausten määrä oli 829. Asteikon vaihtoehto 3 valittiin kaikkiaan 161 kertaa. Myönteisimmiksi seikoiksi ekokylässä vastaajat nostivat jätteiden kierrätyksen

(98 %) ja energiaa säästävät mökit (96,7 %). Kun tiedusteltiin, onko luonnon läheisyydellä merkitystä ekokylässä, niin lähes kaikki vastaajat (88 %) olivat samaa mieltä ja täysin samaa mieltä siitä, että luonnon läheisyydellä on merkitystä ja lähes saman verran vastanneista (76,7 %) haluaa vesistön liittyvän ekoalueeseen. Ekokylän yhteisöllisyyteen suhtauduttiin vähiten myönteisesti (20,6 %) ja tässä väittämässä myös vastauksien hajonta oli suurin. Lisäksi epätietoisuus yhteisöllisyyden merkityksestä ekokylässä käy ilmi, kun tarkastellaan suhteellisen suurta vastausprosenttia (30,7 %) kyseisen väittämän vaihtoehdon 3 kohdalla. Taulukko 8 esittää väittämien vastausprosenttijakauman.

Tutkija toteaa, että tässä tutkimuksessa aikaisemmin todennettu matkailijan kotona suorittama kierrätys ja energian säästäminen näkyvät myös matkailijan merkittävimpinä intresseinä sekä samassa suhteessa, kun hän pohtii matkailukohteen ekologisia seikkoja.

Taulukko 8. Ekokylän sisältöä kuvaavat väittämät.

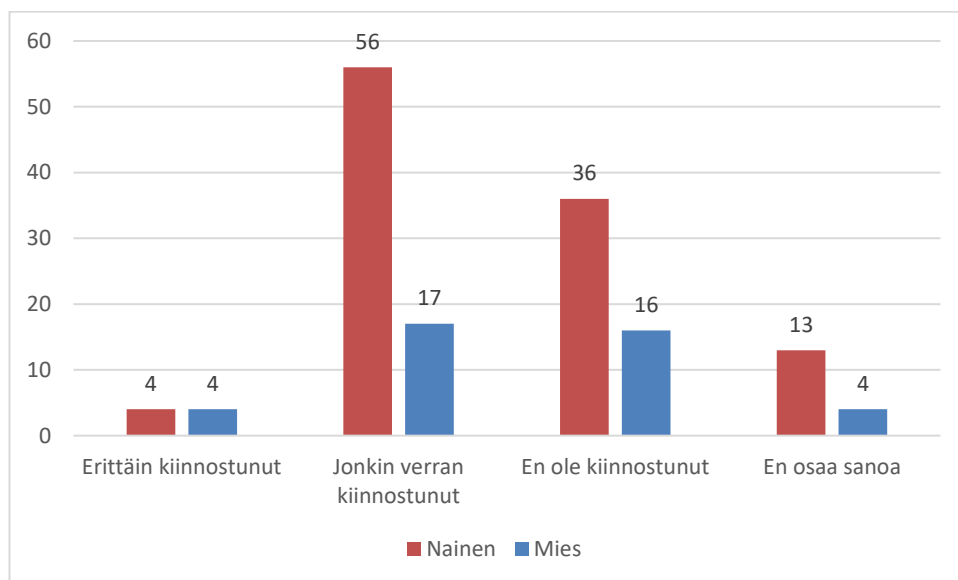
Väittämä	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Ekokylän tulee olla luonnon lähellä	0	1	17	51	81	150	4,41
	0%	0,7%	11,3%	34%	54%		
Ekokylän alueella tulee olla vesistö (järvi)	1	11	23	64	51	150	4,02
	0,7%	7,3%	15,3%	42,7%	34%		
Ekokylän mökkien on oltava energiaa säästäviä	0	0	5	47	98	150	4,62
	0%	0%	3,3%	31,4%	65,3%		
Ekokylässä toimitaan yhteisöllisesti	8	23	46	53	20	150	3,36
	5,3%	15,3%	30,7%	35,4%	13,3%		
Ekokylässä tuotetaan lähiruokaa	2	8	34	68	38	150	3,88
	1,3%	5,3%	22,7%	45,3%	25,4%		
Ekokylässä tuotetaan uusiutuvaa energiaa	2	3	34	67	44	150	3,99
	1,3%	2%	22,7%	44,7%	29,3%		
Ekokylässä kierrätetään jätteet	0	1	2	22	125	150	4,81
	0%	0,7%	1,3%	14,7%	83,3%		
Yhteensä	13	47	161	372	457	1050	4,16

Edellisen kysymyksen väittämät olivat pohjana seuraavaan kysymykseen, missä tiedusteltiin vastaajien mielipidettä siitä, onko sellainen ekokylä tarpeellinen, jossa väittämät toteutuvat. Pääosa (97 %) vastanneista koki ekokylän jokseenkin tai erittäin tarpeelliseksi ja ainoastaan 1 % (n=2) ei kokenut ekokylää tarpeelliseksi. Ekokylän tarpeellisuudesta ei osannut sanoa 3 (2 %) vastaajaa.

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä tiedusteltiin vastaajien kiinnostusta ekokylää kohtaan seuraavasti:

”Jos sinulle tarjotaan mahdollisuutta vuokrata mökkitontti valmistuvasta ekokylästä, niin miten kiinnostunut olisit tarjousta kohtaan?”

Vastaukset jakaantuivat kuvion 14 mukaisesti. Eniten vastaajista (49 %) oli jonkin verran kiinnostunut tarjouksesta ja tässä ryhmässä naisia oli 56 ja miehiä 17. Vastaajista vähiten (5 %) oli erittäin kiinnostunut tarjouksesta ja heistä naisia oli 4 ja miehiä 4. Runsaaseen kolmasosaan (36 %), joita ekokylästä tarjottava vuokratontti ei kiinnostanut, kuului naisia 36 ja miehiä 16. Vastaajista 17 (11 %) ei osannut sanoa oliko hän kiinnostunut tarjouksesta. Tähän ryhmään kuului 13 naista ja 4 miestä.

Kuvio 14. Vastaajien kiinnostuvuus ekoalueen vuokratonttia kohtaan.

Ekokylään kohdistuvista kysymyksistä saatujen vastauksien jakauma kertoo, että vastaajista vähäinen osa on erittäin kiinnostunut vuokraamaan tonttia ekokylästä, mutta kuitenkin suurin osa vastaajista oli jonkin verran kiinnostunut vuokrauksesta.

Miesten vastaukset jakaantuivat lähes samoin kiinnostuksen ja ei kiinnostuksen osalta, kun taas naisilla oli selvä ero niissä. Rungas 50 % kaikista kysymykseen vastanneista naisista oli jonkin verran kiinnostunut ekoalueelta vuokrattavasta tontista.

Kyselyn lopuksi vastaajille annettiin mahdollisuus myös avoimeen mielipiteeseen koskien ekomatkausta. Avoimia vastauksia kerrottiin esimerkiksi seuraavasti:

"Tulevaisuudessa tärkeys nousee, koska ympäristöystävällisyys kasvaa. Hyvä homma".

"Ekokylä--yhteisöllisyys?? en mä halua mitään kommuunimatkausta:))"

"Ekomatkausta saattaisi olla hyvä sijoituskohte etenkin Suomessa, jonne matkustetaan luonnon ja puhtauden takia".

"Kierrättäminen ei välttämättä ole ekologisempi vaihtoehto kuin jätteen hävittäminen. Esim. 0.5 km viemäriputkea metsään kaivettuna /asukas on julkisuuden kannalta ekoteko, mutta todellisuudessa tuottaa kymmenkertaisen haitan siihen verrattuna, että jätteet kipattaisiin tontin nurkalle. 110 mm putki ei täyty kymmeneen vuoteen yhden ihmisen jätteistä eikä toimi, ellei sinne päästetä satakertaisia määriä puhdasta vettä. se mikä näyttää ekologiselta ei välttämättä ole sitä".

"Nykyään ympäristöasiat ja kestävä kehitys ovat niin paljon pinnalla, että itse pidän lähes itsestään selvyytenä, että matkailukohteessani otetaan huomioon nämä asiat. Lisäksi kaikki matkailukohteet tuovat mielestäni näitä paljon esille, ilman että ovat profiloituneet ekomatka-kohteeksi tms. On nykyaikaa ja normaalia että on jätteen lajittelumahdollisuus, tarjottavan ruoan alkuperä tunnetaan ja siihen kiinnitetään huomiota, vettä pyritään säästämään jne. Eli jos lähtisin ekomatkaalle, pitäisi siellä olla sitten jo jotain todella erikoista ja pitemmälle vietyä kestävä kehityksen mukaista toimintaa. Ja vielä niin, että se ei vaikuta aatteen tuputtamiselta".

"Ekoilla voi myös hotellissa; miettiä veden/valojen kulutusta ja pyyhkeiden käyttöä, kaikkiin huoneen roskiksiin ei ole välttämätöntä laittaa roskaa jne. Kotimaan matkausta on ekologisempi valinta jo mielestäni sinänsä mitä tulee hiilijalanjälkeen. Lisäksi se on kotimaisen työn ja taloudellisen kasvun tukemista maassa, jossa ympäristöasiat huomioidaan monta muuta maata paremmin".

”Suomalaiset ja muutkin saisivat matkustaa enemmän kotimaassaan ja ottaa huomioon esim. lentoliikenteen ympäristövaikutukset”.

”Minulla ei ole paljon rahaa käytettävissä matkailuun ja voisin kuvitella ekokylän olevan kalliimpi kuin normimajoitus, joten se ei tällä hetkellä olisi realistinen vaihtoehto itselleni. Yleensä yövyn ystäväni luona eri puolilla Suomea ja matkustan julkisilla tai kimppakyydillä. Ekokylän rakennuksista sen verran, että mielestäni ekomökki pitää tehdä hirrestä eikä missään nimessä mitään umpeen eristettyä nollaenergiataloja, jotka ovat homeessa melkein heti valmistuttuaan... Vesistön läheisyys ei myöskään ole pakollista, eikä rantamökit likaa vesistöjä aika lailla. Jos vesistö on vieressä niin tietenkä nämä asiat on oltava kunnossa, ettei mökeistä ole haittaa vesistölle. Jos tuotetaan uusiutuvaa energiaa niin mielellään aurinkopaneelien avulla, ei mitään kamalia tuulimyllyjä maisemaa pilaamaan. Ei mulla muuta”.

”Ekomatkailu kiinnostaa kovasti, mutta se on vielä varsin vierasta, joten itse kaipaisin siitä vielä paljon lisätietoa ja toiminnan alkaessa hyvä sekä rehellinen markkinointi ja mainostus on todella tärkeää, jotta ekomatkailu tavoittaisi asiakkaita ja saisi ihmiset kiinnostumaan”.

”Ekomatkailu on hyväksi ympäristölle ja luonnolle. Se vain taitaa olla aika pitkälti sana helinää, eikä matkailijat ole tosissaan sen kanssa. Ekomatkailuun kannattaa kuitenkin yritysten panostaa”.

”Varmasti tulevaisuudessa kasvava ala, toivottavasti myös Suomessa osataan hyödyntää avautuvat mahdollisuudet. Uskoisin varsinkin Aasiassa kiinnostavan lisääntyvässä määrin”.

6 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön aiheena oli ekomatkailu ja työssä suoritetulla tutkimuksella selvitettiin kotimaan vapaa-ajan matkailijoiden kiinnostuvuutta ekomatkailua kohtaan, ja miten tunnettu ekomatkailu on matkailijoille. Työn toimeksiantoyrityksellä on rakenteilla ekokyläalue, jonka kiinnostuvuutta ei aikaisemmin ole tutkittu, joten ekomatkailun lisäksi tutkimuksella haluttiin selvittää myös matkailijoiden kiinnostuvuus ekokylää kohtaan. Tutkimustulosten analysoinnissa osittain tuotiin esille naisten ja miesten osuus vastauksissa, mutta tutkimuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ollut lähemmin tarkastella tunnuslukujen avulla eroavaisuuksia ja yhteneväisyyksiä, vaan aineistolla laskettiin frekvenssejä (määriä) sekä suhteellisia osuuksia (%/n). Myöskään ei haettu tukea hypoteesille sukupuolen vaikutuksesta, koska hypoteesia tutkimukselle ei asetettu.

Selvää määritelmää ekomatkailulle ei varsinaisesti ole, joten oli haastavaa saada mitattua oikeanlaisia asioita ekomatkailuun liittyen. Jotkut matkailijat voivat kokea ekomatkailun pelkästään luonnossa liikkumiseksi, kun taas toinen matkailija voi nähdä ekomatkailuna matkailun, joka suoritetaan matkailukohteessa, jossa ympäristöasiat ja vastuullisuus on huomioitu. Tässä tutkimuksessa teoreettiset käsitteet pyrittiin operationalisoimaan mahdollisimman tarkkaan arkikielelle ja ekomatkailukäsitteen sisältöä vielä avattiin siihen liittyvässä kysymyksessä. Tutkimukseen osallistuneet matkailijat siis käsittivät ekomatkailun niin kuin se oli heille esitetty tässä tutkimuksessa eli matkailuna, johon sisältyy ympäristövastuullisuus ja kestävä kehitys.

Tutkimuksen kyselyyn osallistui 189 henkilöä, joista lähes 75 % oli naisia. Vastaaajien ikäryhmäjakauman vertailussa huomioitavaa oli suuri ikääntyvien eli yli 40-vuotiaiden ryhmä ja myös ryhmä yli 50-vuotiaat, jossa naisten ja miesten osuus oli lähes sama. Tutkimukseen ei osallistunut yhtään alle 20-vuotista henkilöä. Kyselyä lähetettiin sähköpostilla, facebookissa sekä myös intran välityksellä ja alueellisesti kysely painottui Etelä-Pohjanmaalle, mikä näkyi myös suurempana määränä vastaaajien asuinkunnassa. Asuinkunnista lähes 93 % sijaitsi Etelä-Pohjanmaalla. Kyselylomake on nähtävillä tämän opinnäytetyön liiteosiossa liitteessä 1.

Tutkimuksella haettiin vastausta opinnäytetyön pääkysymykseen, kiinnostaako tämän päivän kotimaan matkailijaa ekomatkailu? Vastaajista 80 % ilmoitti kiinnostuksensa ekomatkailua kohtaan. Ekomatkailusta siis oli kiinnostunut varsin suuri joukko vastaajia, vaikkakin tutkimuksen mukaan vastaajat eivät kuitenkaan selvittäneet ennakoon matkaa varatessaan matkailukohteen ympäristövastuullista toimintaa, joka oleellisesti liittyy ekomatkailun sisältöön.

Näin päästäänkin tarkastelemaan työhöni liittyvää toista kysymystä: huomioidaanko matkailussa vastuullisuus? Tähän tutkimukseen poiketen, aikaisemmalla matkamessuilla tehdystä kyselytutkimuksesta tulee esille messuvierailijoiden suurempi kiinnostus selvittää matkailukohteen vastuullista toimintaa. Tässä tutkimuksessa vastaajat ilmoittivat huomioivansa ympäristöasiat kotitoimissaan ja siten toimivansa vastuullisesti kotioloissa. Lisäksi he hyvin tiedostivat ympäristövastuullisen matkailijan edistävän kestävä matkailua ja matkailun vaikutuksista ilmastonmuutokseen. Vastuullisuuden merkitys matkailussa siis tiedostettiin ja miellettiin tarpeelliseksi. Nähdäänkö kuitenkin kotioloissa tehtävät ympäristötoimet riittäviksi ja onko matkailuun käytettävä oma vähäinen vapaa-aika vain lomailua, miettimättä sen kummemmin vastuullista ja kestävä matkailua? Tutkimus ei tähän kysymykseen anna vastausta ja siksi toimeksiantoyrityksen olisi hyvä tehdä laadullinen lisätutkimus esim. lomakekyselyllä matkamessuilla, jossa selvitetäisiin matkailijoiden käsitystä vastuullisuudesta ja sen vaikutuksista kestävä matkailuun.

Kestävä matkailuun vaikuttaa kokonaisvaltaiset vastuulliset toimet niin matkailijoiden kuin matkailuyrittäjienkin osalta. Tässä opinnäytetyössä yhdeksi kysymykseksi asetettiin, ovatko matkailijat tietoisia kestävä matkailun tekijöistä. Tutkimus osoittaa, että matkailijat kokevat luonnon ja ympäristötekijät tärkeinä seikkoina kestävä matkailussa ja että matkailulla on selvästi vaikutusta ilmastonmuutokseen. Lisäksi suurin osa matkailijoista näki ympäristöä säästävän ekomatkailun merkityksen kasvavan tulevaisuudessa.

Tutkija näkee, että ilmastonmuutoksella sekä kestäväillä globaaleilla ja valtakunnallisilla päätöksillä on vaikutusta ihmisten päätöksentekoon kestävän toiminnan osalta. Tällaisia globaaleja ja valtakunnallisia päätöksiä ovat esim. Globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma - Agenda 2030, kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus - Suomi jonka haluamme 2050 ja YK:n yleiskokouksen päätös, jolla vuosi 2017 julistettiin Kansainväliseksi kestävän matkailun ja kehityksen vuodeksi (Tiedebasaari 2017).

Tutkimus osoitti matkailijoiden tuntevan ekomatkailuun liittyvät piirteet, kuten luonto, ympäristöseikat, vastuullisuus ja kestävyys. Matkailijat myös kokivat ekomatkailun kiinnostavaksi ja he näkivät ekomatkailun merkityksen kasvavan tulevaisuudessa, mutta voiko ekomatkailuun rakennettavalle ekokylälle olla niinkään kysyntää. Tutkimuksessa ekomatkailuun liittyviin kysymyksiin osallistuvista (n = 150) vastaajista 97 prosenttia oli sitä mieltä, että ekokylä on tarpeellinen ja noin puolet heistä oli myös kiinnostunut vuokraamaan tontin ekoalueelta. Tässä tutkimuksessa suoritettiin tarkastelua matkailijoiden mieltymyksistä ekokylän ominaisuuksista, mutta tarkempaa tutkiskelua tulisi kuitenkin vielä tehdä uudella kyselyllä, jotta selviäisi yksityiskohtaisemmin matkailijoiden tarpeet ekokylän suhteen. Tutkijan näkemyksenä tutkimus tulisi suorittaa laadullisena lomakekyselynä esim. messuilla.

Opinnäytetyöni aihe oli mielenkiintoinen ja trendejä tarkastellen hyvinkin ajankohdainen. Ilmastonmuutos ja luonnon kantokyvyn tarkastelu ovat nykyään seikkoja, joita ei voi ohittaa ja siksi ekologisuus sekä vastuullisuus eivät tunnu enää "vihertämiseltä", vaan ne ovat yhä suuremman ihmisjoukon puheenaiheena. Tarkemmin analysoituna tutkimuksen aineistosta olisi saatu selville tarkempia ja kattavampia tuloksia, mutta tutkimuksessa kuitenkin onnistuttiin kohtalaisen luotettavasti selvittämään ekomatkailun tunnettuutta ja kiinnostuvuutta matkailijoiden parissa. Lisäksi ekokylän suhteen, saatiin hyvää määrällistä aineistoa jatkotutkimuksia varten.

LÄHTEET

- AGON. Ei päiväystä. Pohjoinen tiede- ja kulttuurilehti. [Verkkosivu]. [Viitattu 10.4.2017]. Saatavana: <http://agon.fi/article/ekomatkailun-kehittaminen-suomen-arktisella-alueella/#ekomatkailun-tieteellinen-tutkimus>
- Biodiversiteetti. 2014. [Verkkosivu]. [Viitattu 5.6.2018]. Saatavana: <https://www.luonnontila.fi/fi/biodiversiteetti>
- Booking.com. 2017. Booking.com's 2017 sustainable travel report. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.5.2018]. Saatavana: <https://news.booking.com/bookingcoms-2017-sustainable-travel-report/>
- Borg, P., Kivi, E. & Partti, M. 2002. Elämyksestä elinkeinoksi – Matkailusuunnittelun periaatteet ja käytäntö. Helsinki: WSOY.
- Euroopan ekokyläverkosto (GEN-EUROPE). Ei päiväystä. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 12.4.2017]. Saatavana: https://gen-europe.org/fileadmin/migrated/content/uploads/leaflet_finnish.pdf
- Elinkeinoelämän valtuuskunta (EVA). 2003. Vaatelias vaalikansa – Raportti suomalaisten asenteista 2003. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 14.6.2018]. Saatavana: <https://www.eva.fi/wp-content/uploads/2010/06/Vaatelias-vaalikansa.pdf>
- Fennel, D. & Dowling, R. 2003. Ecotourism Policy and Planning. Wallingford: CABI Publishing.
- Gen - Finland. Ei päiväystä. Suomen kestävän elämäntavan yhteisöt (SKEY). [Verkkosivu]. [Viitattu 5.6.2018]. Saatavana: <http://genfinland.weebly.com/yhteisoumlt.html>
- Gorenflo, N. 2.11.2012. It's Time to Go Big. [Blogikirjoitus]. Shareable verkkolehti. [Viitattu 14.6.2018]. Saatavana: <https://www.shareable.net/blog/its-time-to-go-big-a-vision-for-the-sharing-economy>
- Hemmi, J. 2005. MATKAILU, YMPÄRISTÖ, LUONTO – osa 1. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Jakonen, M. & Silvasti, T. 2015. Talouden uudet muodot. Helsinki: Into kustannus Oy.

- Jokimäki, J. & Kaisanlahti-Jokimäki, M-L. 2007. Matkailualueiden kestävyiden indikaattorit: Matkailualueet maisemalaboratorioina – Työvälineitä kestävä matkailun edistämiseen (LANDSCAPE LAB) -hanke. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Lapin yliopiston arktisen keskuksen julkaisusarja. Arktisen keskuksen tiedotteita 52.
- Juurielo. Ei päiväystä. Ekologinen majoitus Suomessa. [Verkkosivu]. [Viitattu 13.4.2018]. Saatavana: <http://www.juurielo.fi/ekologinen-majoitus-suomessa/>
- KESMA 2013. KESMA II – Kestävydestä kilpailuetua maaseutumatkailuun. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.6.2018]. Saatavana: <http://www.kestavamatkailu.fi/mita-on-kestavyys-matkailussa>
- Kestävä kehitys matkailuyrityksessä – Matkailijat haluavat kestäviä palveluita. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Helsinki: Visit Finland. [Viitattu 15.4.2017]. Saatavana: <http://www.visitfinland.fi/kestava-kehitys-matkailuyrityksessa/>
- Korhonen, A. 2012. Kestävä kehityksen mukaisen alueen tunnusmerkit – case Vuokatti. EKOTEKO Vuokatti - hankkeen loppujulkaisu. Kajaani.
- KTM. 2006. Suomen matkailustrategia vuoteen 2020 & toimenpideohjelma vuosille 2007-2013.[Verkkajulkaisu]. Helsinki: KTM Julkaisuja 21/ 2006. [Viitattu 14.3.2017]. Saatavana: [http://ktm.eli-nar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/all/3D61DB118241A034C22571800022FEC4/\\$file/jul21elo_2006_netti.pdf](http://ktm.eli-nar.fi/ktm_jur/ktmjur.nsf/all/3D61DB118241A034C22571800022FEC4/$file/jul21elo_2006_netti.pdf)
- Lahti, V-M. & Selosmaa, J. 2013. Kaikki jakoon – Kohti uutta yhteisöllistä taloutta. Suomen itsenäisyyden juhlarahaston (SITRA) julkaisusarja (Sitra 304). Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Lutbje, M & Tarssanen, S. 2013. Matkailututkimuksen lukukirja. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus 2013.
- Matkailustrategia vuoteen 2020. Ei päiväystä. [Verkkajulkaisu]. Helsinki: Visit Finland. [Viitattu 05.03.2017]. Saatavana: http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/Matkailustrategia_020610.pdf
- Novelli, M. 2005. Niche tourism – Contemporary, issues, trends and cases. Oxford: Butterworth – Heineman Elsevier Ltd.
- Nylund, A. 2010. Mitä se vastuullinen matkailu oikein on? ”Responsible tourism is actually about going something not just talking”. [Verkkajulkaisu]. Lappi: Lapin yliopisto. Matkailun ja liiketoiminnan tiedekunta. Tutkimusraportti. [Viitattu 6.6.2018]. Saatavana: <http://docplayer.fi/1535873-Mita-se-vastuullinen-matkailu-oikein-on-responsible-tourism-is-actually-about-doing-something-not-just-talking.html>

- Pasanen, K. 19.3.2018. Suomalaiset matkailijat kiinnostuneita vastuullisuudesta. [Blogikirjoitus]. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. [Viitattu 6.4.2018] Saatavana: <https://www.xamk.fi/tutkimus-ja-kehitystoiminnan-blogi/suomalaiset-matkailijat-kiinnostuneita-vastuullisuudesta/>
- Pesonen, I. Mönkkönen, T. & Hokkanen, T. 2000. Menestyvä matkailuyritys. Helsinki: Edita Oy.
- Reilu matkailu. Ei päiväystä. Ekomatkailuyrittäjän käsikirja. [Verkkojulkaisu]. Ecoturism. N8URjob – Ekomatkailu yritystoiminnaksi. [Viitattu 5.6.2018]. Saatavana: <http://wordpress.reilumatkailu.fi/wp-content/uploads/2012/01/Ekomatkailuyritt%C3%A4j%C3%A4n-k%C3%A4sikirja.pdf>
- Rissa, K. 2001. Ekotehokkuus – enemmän vähemmästä. Helsinki: Edita Oyj.
- Robert, G. 1991. The Eco-village Challenge. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 18.4.2017]. Saatavana: <https://www.context.org/iclib/ic29/gilman1/>
- SITRA 2016a. Kierrolla kärkeen – Suomen kiertotalouden tiekartta 2016 – 2025. [Verkkoartikkeli]. Helsinki: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (SITRA). [Viitattu 7.6.2018]. Saatavana: <https://www.sitra.fi/artikkelit/mita-nama-kasitteet-tarkoittavat/>
- SITRA. 2016b. Megatrendit 2016 – Tulevaisuus tapahtuu nyt. [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (SITRA). [Viitattu: 5.3.2018]. Saatavana: https://media.sitra.fi/2017/02/23211717/Megatrendit_2016.pdf
- SKEY. Ei päiväystä. Suomen kestävän elämäntavan yhteisö ry: Yhteisöt. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.4.2017]. Saatavana: <http://genfinland.weebly.com/yhteisoumlt.html>
- Starke, L & Mastny, L. 2010. Maailman tila 2010 – Kulutuskulttuurista kestäväan elämäntapaan. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Suomen virallinen tilasto (SVT). 2009: Matkailutilinpito 2007 [Verkkojulkaisu]. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu: 6.3.2017]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/matp/2007/matp_2007_2009-04-03_tie_001_fi.html
- Suomen virallinen tilasto (SVT). 2015: Suomalaisten matkailu [Verkkojulkaisu]. Kotimaanmatkailu. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 13.4.2017]. Saantitapa: http://www.stat.fi/til/smat/2015/smat_2015_2016-03-30_kat_002_fi.html

- Suomen virallinen tilasto (SVT). 2017. Suomalaisten matkailu. [Verkkajulkaisu]. Liitetaulukko 9. Kotimaan vapaa-ajanmatkat matkaryhmittäin kohdemaakunnan mukaan vuonna 2016. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 13.4.2017].
Saantitapa: http://www.stat.fi/til/smat/2016/smat_2016_2017-03-29_tau_011.fi.html
- Suomen virallinen tilasto (SVT). Ei päiväystä. Suomalaisten matkailu. [Verkkajulkaisu]. Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [Viitattu 13.4.2017].
Saatavana: <http://www.stat.fi/til/smat/kas.html>
- Tiedebasaari. 2017. 2017 kestävä matkailun ja kehityksen vuosi. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 21.4.2018]. Saatavana: <https://tiedebasaari.com/2017/01/18/2017-kestavan-matkailun-ja-kehityksen-vuosi/>
- Turunen, A. 2011. Matkailun liiketoimintaverkosto – Franchising verkostoitumisen instrumenttina. Case: Incoming osana kestävä kehitystä. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus
- Tyrväinen, L, Tolvanen, A & Tuulentie, S. 2013. Matkailututkimuksen lukukirja. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus 2013.
- Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) 2016. Kotimajoitus osana jakamistaloutta – Taustamuistio 29.4.2016. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 19.6.2018]. Saatavana: http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2016/05/Taustamuistio_kotimajoitus_osana_jakamistaloutta.pdf?dl
- UNWTO. Ei päiväystä. International tourism timeline 1950-2030. [Verkkosivu]. [Viitattu 14.6.2018]. Saatavana: <http://media.unwto.org/content/infographics>
- Veijola, S., Ilola, H & Edelbeim, J. 2013. Matkailututkimuksen lukukirja. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus 2013.
- Verhelä, P. 2016. Matkailun perusteet. 2. p. Kuopio: Kuopion liikekirjapaino Oy
- Visit Finland. 2013. [Verkkosivu]. [Viitattu 6.6.2018]. Saatavana: <http://www.rantapallo.fi/matkatuomistot/visit-finland/>
- Visit Finland. Ei päiväystä. Matkailustrategia vuoteen 2020. [Verkkajulkaisu]. [Viitattu 05.03.2017]. Helsinki. Saatavana: http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/Matkailustrategia_020610.pdf

LIITTEET

Liite 1. Kyselytutkimus

Liite 1: Kyselytutkimus

| Spring

Matkailukysely**1. Sukupuoli ***

- Nainen
 Mies

2. Ikä *

- 0 - 19 vuotta
 20 - 29 vuotta
 30 - 39 vuotta
 40 - 49 vuotta
 50 - 100 vuotta

3. Asuinkunta *

Matkailu**4. Matkailussa matkailijalla tarkoitetaan henkilöä, joka viettää vähintään yhden yön matkan kohteessa. Kuinka paljon matkailet? ***

- 1 - 10 kertaa vuodessa
 11 - 20 kertaa vuodessa
 Vähintään 20 kertaa vuodessa

En matkaile laisinkaan

5. Vuosittainen matkailusi kohdistuu pääsääntöisesti *

- Ulkomaille
- Kotimaahan
- En osaa sanoa

6. Mikä on kotimaan matkailusi pääasiallinen tarkoitus? *

- Työsidonnainen matkailu
- Vapaa - ajan matkailu
- Työ- ja vapaa - ajan matkailua, samassa suhteessa
- En osaa sanoa

7. Millaisella prosenttiosuudella arvioit vuosittaisen vapaa-ajan matkailusi painottuvan kotimaahan? *

- 1-25%
- 26-50%
- 51-75%
- 76-100%

8. Mikä seuraavista vaihtoehdoista parhaiten kuvaa kotimaan vapaa-ajan matkailuasi *

- Ajanvietto tuttavien tai sukulaisten luona
- Virkistystoiminta ja harrastaminen
- Kulttuurimatkailu
- Elämysmatkailu

9. Matkaillet kotimaassa vapaa-ajallasi mieluiten *

- Kaupungissa
- Maaseudulla
- En osaa sanoa

10. Mielestäsi paras majoitusmuoto kotimaan matkailussa on *

- Hotellimajoitus
- Mökkimajoitus
- Majoittuminen asuntoautossa/ -vaunussa
- Telttamajoitus

□

11. Valitse seuraavista välimatkoista se, jota pidät kohtuullisena matkana kodin ja matkailukohteen välillä *

- 0 - 50 km
- 51 - 200 km
- 201 - 500 km
- 501 - 1000 km

12. Valitse seuraavista liikennöintivälineistä se, jota eniten käytät vapaa-ajan matkailuusi kotimaassa *

- Lentokone
- Juna
- Bussi
- Taksi
- Henkilöauto
- Asuntoauto

Kestävä matkailu

13. Miten huomioit kodissasi ympäristöasiat? Valitse seuraavista vaihtoehdoista. Voit valita useammankin vaihtoehdon. *

- Lajittelen/ kierrätän jätteet
 Ostoksissani pyrin huomioimaan ympäristöystävälliset tuotteet

- Minimoin päivittäisen vedenkulutukseni
 Säästän sähköenergiassa
 En huomioi toimissani ympäristöasioita

14. Mikä seuraavista matkailumuodon väittämistä mielestäsi kuvaa kestävää matkailua *

- Kestävä matkailu tarkoittaa useamman viikon matkailua
 Kestävä matkailu tarkoittaa useita tehtyjä matkoja vuodessa
 Kestävässä matkailussa huomioidaan luonto ja ympäristötekijät
 Hyvin suunniteltu matkailu on kestävää matkailua

15. Arvioi seuraavia väittämiä asteikolla 1. (täysin eri mieltä) ... 5. (täysin samaa mieltä) *

	1	2	3	4	5
Matkailukohteen luonnonolosuhteilla on suuri merkitys matkaa valittaessa	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristövastuullinen matkailija edistää kestävää matkailua	☐	☐	☐	☐	☐
Matkailulla on vaikutus ilmastonmuutokseen	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristöä säästävän matkailun (ekomatkailu) merkitys kasvaa tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐

16. Matkailukohteen valintaa tehdessäsi otatko selville, miten ympäristövastuullista toimintaa kohteessa on? *

- Kyllä otan selville
- Jossain määrin otan selville
- En ota selville

17. Kotimajoittaminen tarkoittaa oman asunnon vuokraamista matkailijoille. Miten tärkeänä pidät tällaista toimintaa matkailussa? *

- Erittäin tärkeänä
- Jonkin verran tärkeänä
- En näe tärkeänä palveluna
- En osaa sanoa

18. Ekomatkailu on mitä tahansa matkailua, jossa tuotannossa ja kulutuksessa otetaan huomioon ympäristövastuullisuus ja kestävä kehitys. Kinnostaako sinua tällainen matkailu? *

- Kyllä
-

Ei

19. Avoin mielipide ekomatkailua koskien

20. Halutessasi voit jättää tähän yhteystietosi arvontaa varten. Etunimi: Sukunimi: Puhelin: S-posti:

21. Arvioi asteikolla 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä, seuraavassa taulukossa esitetyjä väittämiä. Taulukossa esitetyt asiat liittyvät suunniteltavaan ekomatkailukohteeseen (ekokylä).

	1	2	3	4	5
Ekokylän tulee olla luonnon lähellä	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylän alueella tulee olla vesistö (järvi)	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylän mökkien on oltava energiaa säästäviä	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylässä toimitaan yhteisöllisesti	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylässä tuotetaan lähiruokaa	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylässä tuotetaan uusiutuvaa energiaa	☐	☐	☐	☐	☐
Ekokylässä kierrätetään jätteet	☐	☐	☐	☐	☐

22. Ekokylä, jossa edellisen kysymyksen väittämät toteutuvat, on sinun mielestäsi *

- Erittäin tarpeellinen
- Jonkin verran tarpeellinen

-
- Ei laisinkaan tarpeellinen
 - En osaa sanoa

23. Jos sinulle tarjotaan mahdollisuutta vuokrata mökkitontti valmistuvasta ekokylästä, niin miten kiinnostunut olisit tarjousta kohtaan? *

- Erittäin kiinnostunut
- Jonkin verran kiinnostunut
- En ole kiinnostunut
- En osaa sanoa

24. Avoin mielipide koskien ekomatkailua
